

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
FEDERALNOG ZAVODA ZA MIROVINSKO I INVALIDSKO
OSIGURANJE
FEDERALNOG ZAVODA ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO
OSIGURANJE**

na dan 31.12.2013. godine

Broj: 05-01/14

Sarajevo, maj 2014. godine

SADRŽAJ

I.	NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE	1
II.	IZVJEŠTAJ O OBavljenoj REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	3
1.	UVOD.....	3
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	3
3.	POSTUPANJE PO PREPORUKAMA IZ PRETHODNOG IZVJEŠTAJA	4
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA.....	5
5.	PLANIRANJE I IZVRŠENJE FINANSIJSKOG PLANA.....	7
5.1	Prihodi i primici	8
5.1.1	<i>Prihodi od poreza</i>	8
5.2	Rashodi, izdaci i finansiranje	9
5.2.1	<i>Rashodi Stručne službe</i>	10
5.2.1.1	Izdaci za bruto plaće i naknade..	10
5.2.1.2	Izdaci za materijal i usluge	10
5.2.2	<i>Tekući transferi</i>	11
5.2.2.1	Rashodi penzija-penzije po Zakonu o PIO	11
5.2.2.2	Rashodi penzija - penzije pod povoljnijim uslovima koje se finansiraju iz Budžeta FBiH	14
6.	IMOVINA, OBAVEZE I IZVORI SREDSTAVA.....	16
6.1	Imovina (gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i stalna sredstva)	16
6.1.1	<i>Gotovina</i>	16
6.1.2	<i>Kratkoročna potraživanja</i>	17
6.1.3	<i>Stalna sredstva</i>	18
6.2	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	19
6.3	Izvori sredstava	20
6.4	Sudski sporovi	20
6.5	Vanbilansna evidencija	20
6.6	Popis imovine, potraživanja i obaveza.....	21
7.	IT SISTEM	22
8.	KOMENTAR	26
III.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	27
IV.	PRILOG FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	1
	Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta za 2013. godinu	1
	Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine	5

I. NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje** za 2013. godinu (Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta) na dan 31. decembar 2013. godine i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, tj. Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje je odgovorno i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa na osnovu kojih su transakcije i iznosi objavljeni u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonskim propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizijski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

1. U finansijskim izvještajima za 2013. godinu iskazan je višak rashoda nad prihodima u iznosu od **14.442.608 KM**. Iskazani višak rashoda nad prihodima je nastao iz razloga što za isplatu penzija po mjesечnom koeficijentu od **1,73** nisu bila osigurana sredstva, kako na mjesечnom tako i na godišnjem nivou, a što je bila obaveza u skladu sa članom 51. Zakona

o penzijskom i invalidskom osiguranju. Također rezultat navedenog je da nije bilo osigurano adekvatno praćenje realizacije i usklađivanja Finansijskog plana za 2013. godinu u dijelu da povećanje ili smanjenje prihoda istovremeno prati povećanje ili smanjenje rashoda koji se finansiraju iz istih. Iskazani višak rashoda nad prihodima sa nepokrivenim viškom rashoda iz ranijih godina čini akumulirani višak rashoda nad prihodima u iznosu od 63.094.355 KM (Tačka 5. Izvještaja),

2. Ne možemo potvrditi u potpunosti iskazano stanje sredstava i izvora sredstava obzirom da popis imovine i obaveza u svim administrativnim službama nije cijelovit i sveobuhvatan, nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, niti je sačinjen cijelovit izvještaj popisnih komisija u administrativnim službama Federalnog zavoda kojim je trebala biti obuhvaćena imovina i obaveze, što je u suprotnosti sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta FBiH (Tačka 6.6. Izvještaja).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji **Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2013. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje** u toku 2013. godine bile su u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima.

Bez dalje kvalifikacije našeg mišljenja, skrećemo pažnju na sljedeće:

- U skladu sa članom 51. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, usklađivanje penzija vrši se mjesечно po potrebi a na osnovu sredstava dodijeljenih za isplatu penzija. Na osnovu prezentirane dokumentacije nismo mogli potvrditi da se tokom 2013. godine dosljedno postupalo u skladu sa članom 51. navedenog Zakona, što je jednim dijelom i uticalo na finansijski rezultat za 2013. godinu, a što smo konstatovali i u prethodnom Izvještaju. I pored navedenog Vlada FBiH je Zaključkom br. 63/2014 od 22.01.2014. godine dala saglasnost Federalnom zavodu da utvrdi koeficijente u smislu člana 51. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju za isplatu penzija počev od 01.01.2014. godine u visini od 1.816 što predstavlja uvećanje od 5% u odnosu na koeficijent od 1,73 koji se primjenjivao u 2013. godini. Odlukom Upravnog odbora Federalnog zavoda od 29.01.2014. godine, utvrđen je koeficijent 1,816 za obračun i isplatu penzija za januar 2014. godine. Iako smo u prethodnom Izvještaju naveli da nedosljedna primjena navedenog člana može imati, u narednom periodu, značajnog uticaja na finansijski rezultat Federalnog zavoda, obezbjeđenje likvidnosti i redovnu isplatu penzija, ne principijelna primjena navedenog člana Zakona se nastavlja, što dodatno može ugroziti poslovanje Federalnog zavoda.

Sarajevo, 18.03.2014. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić. dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl.oec.

II. IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

1. UVOD

Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar (u daljem tekstu: Federalni zavod) je javna ustanova, izvanbudžetski fond formiran Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine 2001. godine («Sl. novine FBiH», broj 32/01) reorganizacijom zatečenih nosilaca osiguranja: Društvenog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Bosne i Hercegovine (DF PIO BiH) i Zavoda mirovinskog i invalidskog osiguranja Mostar (Zavod MIO - Mostar). Osnovna djelatnost Federalnog zavoda je utvrđena Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja FBiH i Statutom Federalnog zavoda, a odnosi se na: osiguranje zakonitosti u ostvarivanju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, odlučivanje u prvom i drugom stepenu upravnog postupka u ostvarivanju prava i obaveza iz penzijskog i invalidskog osiguranja, osiguranje provođenja penzijskog i invalidskog osiguranja primjenom međunarodnih ugovora u socijalnom osiguranju, vođenje odgovarajuće evidencije o osiguranicima i korisnicima prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, vođenje informacionog sistema koji osigurava obavljanje djelatnosti Federalnog zavoda, isplata penzija, prikupljanje sredstava za penzijsko i invalidsko osiguranje iz drugih izvora, te donošenje općih akata za provođenje penzijskog i invalidskog osiguranja.

Unutrašnja organizacija i način rada Federalnog zavoda utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, na koji je Upravni odbor dao saglasnost u skladu sa Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja („Sl.novine FBiH“, br. 32/01 i 18/05).

Sredstva potrebna za ostvarivanje prava i obaveza iz penzijskog i invalidskog osiguranja, u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju i drugim posebnim propisima, obezbjeđuju se iz doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, Budžeta Federacije BiH, Budžeta BiH, prihoda po osnovu dobrovoljnog osiguranja, sredstava od gotovinskog dijela privatizacije u skladu sa zakonom koji reguliše oblast privatizacije preduzeća, prihoda koje svojom djelatnošću ostvari nosilac osiguranja i drugih prihoda. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Federalnog zavoda, sistematizovana su 832 radna mjesta. Na dan 31.12.2013. godine u Federalnom zavodu je bilo 823 zaposlena.

Sjedište Federalnog zavoda je u Mostaru, u ulici Dubrovačka bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Federalnog zavoda za 2013. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izradi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Federalnog zavoda na dan 31.12.2013. godine, izvršenje finansijskog plana za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u novembru 2013. godine i martu 2014. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. POSTUPANJE PO PREPORUKAMA IZ PRETHODNOG IZVJEŠTAJA

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2013. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovali smo da:

Federalni zavod **nije postupio** po datim preporukama nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja za 2012. godinu u dijelu:

- osiguranja da se sva sredstva uplaćena na depozitne račune kod poslovnih banaka u potpunosti prenesu na transakcijske račune Federalnog zavoda u rokovima utvrđenim ugovorom sa istim,
- osiguranja dosljedne primjene člana 51. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kod utvrđivanja isplatnog koeficijenta za obračun i isplatu penzija po navedenom Zakonu. Također nisu propisane procedure za primjenu člana 51. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju,
- jasnog utvrđivanja vrste usluge, roka izvršenja usluge, iznosa usluge u ugovoru zaključenim sa „ERC ZIPO“ d.o.o. Sarajevo, kao i kontinuiranog praćenja realizacije istih,
- ličnih podataka nastalih u različitim dijelovima sistema u svrhu kontrole ulaza i izlaza sistema.

Federalni zavod **je postupio po preporukama**, datim nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja za 2012. godinu u dijelu:

- dosljedne primjene člana 9. i 24. Zakona o budžetima u FBiH, kao i člana 6., 9. i 10. Pravilnika o postupku i načinu donošenja Finansijskog plana i godišnjeg obračuna Federalnog zavoda u dijelu trogodišnjeg planiranja i izrade Dokumenta okvirnog budžeta (DOB-a),
- jasnog definisanja područja rada interne revizije na bazi prethodno izvršene procjene rizika, te planiranja revizije u svim kantonalnim administrativnim službama, u cilju sveobuhvatnog i efikasnog nadzora i unapređenja poslovanja cjelokupnog Federalnog zavoda, te izrade operativnih planova sa jasno definisanim procesima revizije, rokovima izvršenja istih kao i brojem angažovanih internih revizora na obavljanju iste,
- poduzimanja aktivnosti, u saradnji sa Poreznom upravom, na naplati potraživanja od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje po osnovu zaključenih sporazuma, u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje,
- poduzimanja aktivnosti u saradnji sa resornim ministarstvom u cilju otklanjanja svih nejasnoća u primjeni člana 31.a i 31.b, kako bi se otpočelo sa primjenom Zakona o pravima boraca i članova njihovih porodica u potpunosti,
- usklađivanja Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH,
- kapitalnih ulaganja u toku fiskalne godine u skladu sa odobrenim Planom kapitalnih nabavki koji je sastavni dio finansijskog plana Federalnog zavoda,
- knjigovodstvenog evidentiranja zakupa poslovnog prostora u hotelu „ERO“ u Mostaru, kako bi prihodi i rashodi bili pravilno iskazani u knjigovodstvenoj evidenciji Federalnog zavoda u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH,
- poduzimanja aktivnosti kako bi se regulisala prava korištenja objekta Hotel „ERO“ koji je vlasništvo Federalnog zavoda, od strane preduzeća Hotel „ERO“ d.o.o. Mostar,
- usklađivanja sredstava i izvora sredstava kako bi isti bili realno iskazani u finansijskim izvještajima u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH,
- iskazivanja potraživanja u Izvodu otvorenih stavki (IOS obrascu) na osnovu iskazanih potraživanja u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda u skladu sa zakonskim propisima,
- nastavljanja aktivnosti na realizaciji studije „Analiza postojećeg stanja i prijedloga razvoja IT sistema Federalnog zavoda u cilju uspostavljanja jedinstvenog informacionog sistema, kako bi

- se osiguralo potpuno eliminisanje rizika da se pravo na penzije ostvaruje pod različitim uslovima kao i dupliranje troškova razvoja sistema,
- poduzimanja potrebnih aktivnosti kako bi podaci iz obrasca „MIP 1023“ koji se preuzimaju od Porezne uprave bili ažurirani u matičnoj evidenciji Federalnog zavoda, kako bi u procesu uvođenja osiguranika u pravo na penziju obezbijedili potrebni podaci o uplaćenim doprinosima za PIO, izbjegli dodatni troškovi i moguće pravne radnje proizašle zbog kašnjenja na ažuriranju podataka,

Federalni zavod je **djelimično postupio** po datim preporukama nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja za 2012. godinu u dijelu:

- dosljedne primjene člana 18. i 19. Zakona o budžetima u FBiH u dijelu donošenja Finansijskog plana Federalnog zavoda,
- poduzimanja aktivnosti da se kontinuirano tokom fiskalne godine prati realizacija Finansijskog plana i vrši usklađivanje Finansijskog plana posebno u dijelu da povećanje ili smanjenje prihoda istovremeno prati povećanje ili smanjenje rashoda koji se finansiraju iz tih prihoda,
- osiguranja da se sjednice Upravnog odbora održavaju blagovremeno u cilju dostavljanja periodičnih i godišnjih finansijskih izvještaja relevantnim institucijama u skladu sa zakonski propisanim rokovima,
- poduzimanja aktivnosti sa Poreznom upravom na usklađivanju podataka o uplaćenim doprinosima kako bi se pristupilo izradi konačnih rješenja o penzionisanju kojim bi se zamijenila privremena rješenja,
- poduzimanja aktivnosti, u saradnji sa resornim ministarstvom, da se od Parlamenta FBiH obezbijedi autentično tumačenje člana 126. Zakona o PIO, a u cilju dosljedne primjene zakonskih i drugih propisa vezano za način finansiranja penzija ostvarenih pod povoljnijim uslovima,
- zaključivanja ugovora sa članovima Upravnog odbora u skladu sa zakonskim propisima i internim aktima.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, kao i ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenje javnih sredstava neophodno je imati uspostavljen funkcionalan sistem internih kontrola, koji je odgovornost menadžmenta. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagradjivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

U skladu sa Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja, organ kontrole Federalnog zavoda je Nadzorni odbor, koji imenuje Vlada FBiH na period od dvije godine. Mandat Nadzornog odbora Federalnog zavoda je istekao u julu 2012. godine i sa navedenim datumom je isti prestao sa radom. Na osnovu prezentirane dokumentacije konstatovano je da Vlada FBiH još uvijek nije imenovala **Nadzorni odbor Federalnog zavoda u čijoj nadležnosti je dosljedna primjena i poštivanje propisa iz penzijskog i invalidskog osiguranja, posebno propisa koji se odnose na izvršenje obaveza prema penzijskom i invalidskom osiguranju i namjenskom trošenju finansijskih sredstava Federalnog zavoda, pa ne imenovanje istog može imati značajnog uticaja na dosljednu primjenu zakonskih propisa i trošenje finansijskih sredstava Federalnog zavoda.**

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Federalnog zavoda, uređen je način rada i rukovođenja, kao i opis radnih mesta za obavljanje poslova i zadataka, sistematizovana su 832 radna mesta, a na dan 31.12.2013. godine bilo je 823 zaposlenika, od čega 38 pripravnika, u skladu sa Planom prijema pripravnika u Federalnom zavodu za 2013. godinu.

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Federalni zavod je u 2009. godini donio Pravilnik o internim kontrolama - internim kontrolnim postupcima, kojim je definisao postupke, koji podrazumijevaju obavezu regulisanja upravljačkih i administrativnih kontrolnih postupaka, računovodstvenih internih kontrolnih

postupaka i postupaka procjene rizika (visok, srednji i nizak), ali istim nije definisao mjere, koje bi trebalo poduzeti u cilju otklanjanja utvrđenih rizika i sprečavanja neželjenih dešavanja, radi osiguranja ciljeva Federalnog zavoda i osiguranja uvjerenja da je interna kontrola uspostavljena da podržava metodičan, ekonomičan, djelotvoran i uspješan rad, štiti sredstva od gubitaka uzrokovanim rasipanjem, zloupotrebatom, pogrešnim rukovođenjem, greškama, prevarom i ostalim neregularnostima, da omogućava pouzdane i blagovremene informacije koje se koriste pri izvještavanju, podršci i donošenju odluka.

U postupku revizije utvrdili smo da su uglavnom donesene pisane procedure, koje bi trebale regulisati pojedine procese poslovanja, a koje su sastavni dio sistema internih kontrola. Na preporuku Ureda za reviziju institucija u FBiH, u 2013. godini donesen je novi Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, koji je usklađen sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Uvidom u procedure rukovanja gotovim novcem, donesene u septembru 2005. godini, konstatovano je da istim nije definisano na koji način i u kojoj visini se odobravaju sredstva u županijskim/kantonalnim administrativnim službama (ŽAS/KAS), niti je utvrđen dozvoljeni dnevni maksimalan iznos gotovine u blagajni (blagajnički maksimum). Procedurama također nije propisano da li i u kojem iznosu pomoćne blagajne u ŽAS/KAS-ovima mogu imati salda na kraju godine.

Interni revizija

Pravilnikom o sistematizaciji radnih mesta, definisani su poslovi Ureda interne revizije Federalnog zavoda (Ured) koji obavlja poslove po godišnjem Programu i planu kojeg usvaja Nadzorni odbor. **Imajući u vidu da Federalni zavod nema Nadzorni odbor već dvije godine, Program i plan rada Ureda interne revizije za 2013. godinu, nije usvojen, niti je usvojen Godišnji izvještaj o radu Ureda interne revizije za 2013. godinu, već je isti usvojen u sklopu Izvještaja o radu Federalnog zavoda za 2013. godinu od strane Upavnog odbora.**

Ured interne revizije je sačinio Operativni plan rada Ureda za četvrti kvartal 2013. godine postupajući po preporuci Ureda za reviziju institucija u FBiH, a isti će se sačinjavati kvartalno ubuduće (prezentiran Operativni plan za prvi kvartal 2014. godine). Navedenim Operativnim planom utvrđeni su: predmet revizije, stepen rizika, mjesto revizije, oblast rada u kojoj će se vršiti revizija, vrijeme obavljanja revizije, vremenski rok potreban za obavljanje revizije, rok izrade Nalaza i mišljenja, revizijski tim koji će vršiti reviziju, propisi na koje se potrebno bazirati prilikom vršenja revizije, na što obratiti pažnju prilikom vršenja revizije i broj predmeta koji će činiti uzorak za revidiranje.

Programom i planom za 2013. godinu, planiran je osnovni pravac djelovanja Ureda ka aktivnostima koje su okarakterizirane kao aktivnosti koje nose visok nivo rizika, u skladu sa Pravilnikom o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima i to: poslovi obračuna i isplate penzija i novčanih naknada, zastupanja pred sudskim i upravnim tijelima, poslovi javnih nabavki i njihovo praćenje, rješavanja o pravima iz penzijsko-invalidskog osiguranja, kontrole prijavno-odjavnog segmenta u matičnoj evidenciji i poslovi finansijske kontrole Obrasca M4.

U skladu sa svojim ovlastima, Ured interne revizije (Ured) je vršio reviziju ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja u svim administrativnim jedinicama i utvrdio određene nepravilnosti u radu istih. Tako su, revidiranjem rješavanja o pravu u Kantonalnoj administrativnoj službi Bihać (KAS), utvrđene značajne nepravilnosti u pogledu neosnovanog unosa i eventualnog falsificiranja podataka matične evidencije koja se odnosi na jednog osiguranika, zbog čega je obustavljen postupak ostvarivanja prava na starosnu penziju za istog. Na osnovu spisa jednog osiguranika koji je podnio zahtjev za priznavanje prava na starosnu penziju u KAS Sarajevo u 2012. godini, interna revizija je utvrdila da za određene podatke u matičnoj evidenciji ne postoji validna dokumentacija na osnovu koje se mogao vršiti unos, registracija, te promjena podataka o stažu osiguranja i plaćama ovog osiguranika. Uvidom u dokumentaciju ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja kod ostalih administrativnih jedinica, utvrđene su nepravilnosti koje se uglavnom odnose na nedovoljnu provjeru radnog staža osiguranika, ne dostavljanje potvrda o redovnom školovanju djece korisnika porodične penzije, nepravilnosti vezane za beneficirani staž, nepravilnosti koje se odnose na upis radnog staža u radnu knjižici, pogrešno utvrđivanje radnog vijeka osiguranika i dr. Zbog navedenih nedostataka Ured je zaključio da ON LINE sistem, kao način unosa i

registracije podataka matične evidencije Federalnog zavoda, sadrži visok stepen rizika mogućeg falsificiranja i zloupotreba podataka, pa je predložio da se isti što hitnije ukine.

Pravilnikom interne revizije je regulisano da se učestalost revidiranja planira na osnovu procjene rizika, a intencija je na revidiranju aktivnosti koje nose visok nivo rizika, zbog čega se ne može u potpunosti potvrditi da li su rizici uopće dovoljno procijenjeni, odnosno da li je neko područje poslovne aktivnosti ocijenjeno kao rizično, te da reviziju treba proširiti i na aktivnosti koje su procijenjene kao srednji rizik u koje, prema navedenom Pravilniku, spadaju poslovi praćenja propisa, koordinacije i instruktaže u oblasti provođenja penzijskog i invalidskog osiguranja (rizik neadekvatnog praćenja sistema penzijskog i invalidskog osiguranja, rizik nepreduzimanja mjera u vezi izrade propisa iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, kao i informacija, izvještaja, analiza i drugih internih akata Federalnog zavoda i rizik neadekvatnog koordiniranja rada službi u okviru Federalnog zavoda, a u vezi sa ostvarivanjem prava iz PIO/MIO).

Pravilnikom o internim kontrolama definisati mjere koje bi trebalo poduzeti u cilju otklanjanja utvrđenih rizika i sprečavanja neželjenih dešavanja, te dopuniti postojeće procedure upravljanja gotovinom radi osiguranja uvjerenja da je interna kontrola uspostavljena u cilju zaštite sredstava od gubitaka i dosljedne primjene zakonskih i drugih propisa.

Pravilnikom interne revizije regulisati obavezu izrade Operativnih planova, preispitati utvrđene rizike i njihov uticaj na pojedinačne i ukupne poslovne aktivnosti, te planirati reviziju poslovnih aktivnosti koje nose visok i srednji rizik.

5. PLANIRANJE I IZVRŠENJE FINANSIJSKOG PLANA

Finansijskim planom za 2013. godinu, koji je usvojio Upravni odbor 30.10.2012. godine, planirani su ujednačeni prihodi i primici i rashodi i izdaci u iznosu od 1.762.459.423 KM. Uvidom u postupak planiranja pojedinih stavki rashoda, konstatovali smo da je izvršeno planiranje **bez detaljnog obrazloženja planiranja pojedinih stavki**. Iako je sačinjen pregled planiranog broja zaposlenih i pripravnika, na osnovu zahtjeva administrativnih službi, prijedlog Finansijskog plana za 2013. godinu ne sadrži planirani broj radnih mjesaca i strukturu zaposlenih, kako je to propisano Zakonom o budžetima u FBiH.

Na sjednici Upravnog odbora održanoj 19.12.2013.godine, donesena je Odluka o izmjenama i dopunama Finansijskog plana za 2013.godinu, kojim je ukupan iznos prihoda i primitaka i rashoda i izdataka ostao nepromijenjen, odnosno u iznosu od 1.762.459.423 KM. Rebalans plana je izvršen iz razloga što su u januaru 2013. godine uplaćena sredstva iz Budžeta FBiH u iznosu od 11.954.303 KM. Za navedeni iznos umanjen je plan prihoda po osnovu doprinosa za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje, a uvećan plan tekućih grantova od Federacije BiH. Rebalansom su umanjeni i prihodi od povrata penzija iz ranijih godina u iznosu od 744.000 KM, a uvećani prihodi od: iznajmljivanja poslovnih prostora za 400.000 KM, ostali prihodi od finansiranja i nematerijalne imovine 154.500 KM, prihodi od pretplata penzija iz ranijih godina 183.000 KM i ostali prihodi 6.500 KM . Takođe je na rashodovnoj strani izvršena preraspodjela na pojedinim stavkama. Rebalans je sačinjen na bazi ostvarenja za 9 mjeseci 2013. godine, pa je upitno zbog čega je isti usvojen tek krajem godine. Prema izjavi odgovorne osobe kojoj se dostavljaju materijali za Upravni odbor, ne vodi se u knjizi protokola datum dostave materijala za Upravni odbor, pa se ne može potvrditi kada je materijal dostavljen Upravnom odboru. **Iz prezentirane dokumentacije, Rebalans je dostavljen resornom ministarstvu tek 30.12.2013. godine, a isto ga je dostavilo Federalnom ministarstvu finansija tek 04.03.2014. godine (nakon isteka fiskalne godine), što znači da nije okončana procedura donošenja Rebalansa Federalnog zavoda za 2013. godinu, zbog čega smatramo da nije ispoštovana procedura donošenja Rebalansa u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Po našem mišljenju, Rebalans je potvrdio samo faktičko stanje rashoda, posebno na onim stavkama gdje su rashodi povećani u odnosu na prvobitni Finansijski plan, a što je takođe u suprotnosti sa navedenim Zakonom.**

Finansijski plan Federalnog zavoda za 2014. godinu je usvojio Upravni odbor 29.09.2013. godine, kojim su planirani ujednačeni prihodi i primici, rashodi i izdaci u iznosu od 1.786.080.340 KM. Dana 31.10.2013. godine Federalno ministarstvo finansija je dostavilo Mišljenje na Finansijski plan za 2014. godinu u kojem se navodi da **ne može** dati saglasnost na isti iz razloga što predviđeni iznos sredstava u Finansijskom planu za

2014. godinu značajno odstupa od budžetskih kapaciteta i politike Vlade FBiH, koje su definisane u Pismu namjere. Zbog navedenog je traženo da se još jednom razmotri Finansijski plan i da se isti uskladi sa navedenim politikama Vlade FBiH. Federalni zavod se obratio Federalnom ministarstvu finansija 06.11.2013. godine dopisom kojim je tražilo da se konkretno precizira o kojim odstupanjima je riječ kako bi se blagovremeno izvršile korekcije, pa je 13.11.2013. godine Federalno ministarstvo finansija poslalo dopis Federalnom zavodu kojim ga je obavijestilo da isto treba da usaglasi potrebna sredstva za isplatu penzija koje se finansiraju iz Budžeta FBiH i to u iznosu od 215.117.523 KM. Dana 29.11.2013. godine, Upravni odbor je donio korigovani Finansijski plan za 2014. godinu, koji je dostavljen Vladi FBiH, a **da prethodno nije dato mišljenje Federalnog ministarstva finansija, što nije u skladu sa članom 18. Zakona o budžetima u FBiH.** Finansijski plan je usvojen na Predstavničkom domu 05.12.2013. godine, a 06.12.2013. godine na sjednici Doma naroda Parlamenta FBiH.

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2013. godinu, iskazani su prihodi i primici u iznosu od 1.710.712.266 KM što predstavlja 98% plana i rashodi i izdaci u iznosu od 1.725.154.873 KM što predstavlja 98% plana. Višak rashoda nad prihodima za 2013. godinu iznosi 14.442.608 KM i sa viškom rashoda nad prihodima iz ranijih godina u iznosu od 48.808.951 KM predstavlja akumulirani višak rashoda nad prihodima u iznosu od 63.094.355 KM.

Struktura iskazanih prihoda i primitaka je slijedeća: prihodi od poreza (doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje) 86,87%, neporezni prihodi 0,23%, transferi 12,90% i kapitalni primici.

Struktura iskazanih rashoda i izdataka je sljedeća: primanja zaposlenih 1,46%, izdaci za materijal i usluge 0,79 %, tekući transferi 97,72% i nabavka stalnih sredstava 0,03%.

Uvidom u Obrazac „Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta“ za 2013. godinu utvrđeno je da je na poziciji „Transferi i donacije“ u koloni „Planirano“ iskazan iznos od 215.117.523 KM (što predstavlja prvo bitan plan), umjesto 227.071.826 KM koliko je planirano Izmjenama i dopunama Finansijskog plana za 2013. godinu. Na ovaj način manje su iskazani planirani transferi iz budžeta FBiH za 11.954.303 KM, a istovremeno i ukupno iskazani planirani prihodi i primici za navedeni iznos. Navedeno se odrazilo na iskazivanje podataka u koloni 6.-Odstupanje i 7.-procenat izvršenja plana. U Obrascu nisu popunjene kolone 3.- Plan nabavki građevina i opreme, 6.- Odstupanje i 7.- Procenat, niti su popunjeni podaci na rednom broju 120.-130 Obrasca, iz kojih izvora se pokriva višak rashoda nad prihodima. Navedeno ukazuje da se u potpunosti ne posvećuje dužna pažnja kod popunjavanja obrazaca finansijskih izvještaja.

Osigurati dosljednu primjenu člana 27. i 37. Zakona o budžetu u FBiH u dijelu donošenja Finansijskog plana Federalnog zavoda,

Potrebno je da se poduzmu aktivnosti da se kontinuirano tokom fiskalne godine prati realizacija Finansijskog plana i vrši usklađivanje Finansijskog plana posebno u dijelu da povećanje ili smanjenje prihoda istovremeno prati povećanje ili smanjenje rashoda koji se finansiraju iz tih prihoda.

Pregled izvršenja Finansijskog plana dat je u Prilogu Izvještaja.

5.1 Prihodi i primici

Ukupno ostvareni prihodi u 2013. godini iskazani su u iznosu od 1.710.699.586 KM i u odnosu na plan manji su za 5.144.937 KM, dok su u odnosu na prethodnu godinu viši su za 24.025.112 KM (ili za 1,43%).

5.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza predstavljaju prihode od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje koji su iskazani u iznosu od 1.486.122.779 KM i u odnosu na plan više su ostvareni za 2.263.082 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 14.108.955 KM. Sredstva za poslovanje Federalnog zavoda se najvećim dijelom ostvaruju od uplate doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, u skladu sa Zakonom o PIO i Zakonom o doprinosima.

Uplata doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za sve osiguranike, uključujući i vojne osiguranike (pripadnike Vojske BiH) vrši se na depozitne račune otvorene kod tri poslovne banke (Unicredit banka, Raiffeisen banka i Intesa San Paolo banka), u skladu sa Pravilnikom o načinu i uplati javnih prihoda budžeta i

izvanbudžetskih fondova na teritoriji FBiH. Poslovne banke vrše pražnjenje sredstava na otvorene transakcijske račune na dan uplate doprinosa. Uplaćeni doprinosi za vojne osiguranike pripadnike Oružanih snaga BiH, ne prazne se na podračun Vojske BiH u skladu sa Zakonom o PIO, jer isti nije ni otvoren, već se vrši knjigovodstveno evidentiranje u knjigovodstvu vojnih osiguranika.

U 2013. godini Federalni zavod je nastavio sa aktivnostima vezanim za primjenu **Zakona o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje-ZOND** („Sl.novine FBiH“, br.25/06), prema kojem su svi dužnici određeni Zakonom bili u obavezi pokrenuti postupak za izmirenje dugovanja, na način da se podnese prijava Federalnom zavodu po vrsti i visini dugovanja po osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Na dan 31.12.2013. godine ukupan dug 21-og dužnika iznosio je 12.532.392 KM, čije je ukupno zaduženje iznosilo 27.932.758 KM. Prema dostavljenom Pregledu dužnika sa kojima je potpisana Sporazum o izmirenju duga, osim za tri dužnika, za ostale dužnike dug je dospio u cijelosti. Zbog ne izvršavanja obaveza, Federalni zavod je u 2013. godini upućivao posljednje opomene dužnicima jer su obaveze po Sporazumu trebale već biti izmirene. U opomeni se navodi da će se u slučaju ne plaćanja dospjelih obaveza u roku od 15 dana, staviti hipotekarna nekretnina na prodaju javnom dražbom putem suda i o tome obavijestiti nadležna Porezna uprava.

Dana 25.03.2013. godine, Federalni zavod je uputio Poreznoj upravi Federacije BiH dopis br. FZ3/5-05-7-456/13 kojim se traži da se što prije poduzmu aktivnosti vezano za naplatu doprinosa za sljedeća pravna lica: „IGDD VISOKOGRADNJA“ Donji Vakuf, „BARIZ“ d.o.o. Kreševo, „OLIMP“ d.d.. Gračanica, „GRAFOPAK“ d.o.o. Gračanica, „T-LIVNOBUS“ d.o.o. Livno, „RUDARINVEST“ d.o.o. Banovići i „BNT TRAKTORI I AUTODIZALICE d.o.o. Novi Travnik, za koja je, prema evidenciji Federalnog zavoda konstituisana hipoteka u korist Porezne uprave, te ista treba da poduzme aktivnosti u cilju naplate potraživanja i da obavijesti Federalni zavod o svim poduzetim radnjama. Kako u toku 2013. godine, Federalni zavod nije obaviješten o poduzetim radnjama Federalne porezne uprave, a navedena pravna lica i dalje ne izmiruju svoje obaveze, dostavljena je ponovo Urgencija Poreznoj upravi dana 28.02.2014. godine, kojom se traži poduzimanje aktivnosti od strane Porezne uprave u cilju naplate potraživanja od navedenih pravnih lica, te da o istom obavijesti Federalni zavod.

U prethodnom Izvještaju Ureda za reviziju institucija u FBiH, navedeno je da su opomene dužnicima upućene nakon isteka obaveze plaćanja, odnosno kašnjenja plaćanja i po više godina, zbog čega smatramo da Federalni zavod nije blagovremeno poduzeo aktivnosti na naplati potraživanja u skladu sa zaključenim sporazumima, odnosno nije blagovremeno dostavio opomene dužnicima niti dostavio obavještenje Poreznoj upravi kako bi ista aktivirala obezbjeđene instrumente plaćanja u cilju naplate utvrđenih dugovanja po osnovu doprinosa.

U saradnji sa Poreznom upravom nastaviti i dalje sa aktivnostima na naplati potraživanja od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje po osnovu zaključenih sporazuma, u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje.

5.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

Ukupni rashodi i izdaci u finansijskim izvještajima za 2013. godinu iskazani su u iznosu od 1.725.154.873 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 37.304.550 KM (ili za 2,2%), a u odnosu na prethodnu godinu manje su ostvareni za 8.894.899 KM. Od ukupno ostvarenog iznosa rashoda i izdataka na tekuće rashode se odnosi 1.724.570.112 KM, a na izdatke 584.761 KM.

U strukturi rashoda i izdataka, troškovi isplata penzija su 1.663.593.862 KM, isplate naknada za tjelesno oštećenje 2.121.339 KM, doprinosi za zdravstveno osiguranje penzionera 19.515.737 KM, rashodi vezani za isplatu penzija (poštanske usluge za isplatu penzija, izdaci za bankarske usluge i konverziju, negativne tečajne razlike za isplatu inozemnih penzija, kompjuterske usluge, te izdaci za usluge Instituta za medicinsko vještačenje) 9.574.764 KM, rashodi Stručne službe 29.764.410 KM i kapitalni izdaci 584.761 KM.

5.2.1 Rashodi Stručne službe

Ukupno ostvareni rashodi Stručne službe Federalnog zavoda u 2013. godini, su 29.764.410 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 430.221 KM (ili za 1,48%). Rashodi Stručne službe čine 1,76% ukupnih sredstava za penzijsko invalidsko osiguranje. U rashodima Stručne službe sadržani su rashodi bruto plaća i naknada zaposlenih, izdaci za materijal i usluge Stručne službe, kao i ostali tekući transferi (pomoći pojedincima i neprofitnim organizacijama koji nisu u direktnoj vezi sa rashodima za penzijsko i invalidsko osiguranje). Navedeno ističemo iz razloga što je Vlada FBiH donijela Zaključak br.940/2012 kojim je zadužila Federalni zavod da od 01.09.2012. godine, administrativni troškovi provođenja penzijskog i invalidskog osiguranja ne mogu preći iznos od 1,80% ukupnih sredstava za penzijsko i invalidsko osiguranje. Odlukom Upravnog odbora (br. UOFZ-245/13 od 28.08.2013. godine) utvrđeno je koji su troškovi direktno vezani za isplatu penzija. U istim su sadržani troškovi pomoći penzionerima za liječenje preko udruženja, iako isti, po našem mišljenju, ne predstavljaju troškove koji su direktno vezani za isplatu penzija, niti su propisani Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, zbog čega smo iste svrstali u troškove Stručne službe.

5.2.1.1 Izdaci za bruto plaće i naknade

Izdaci za plaće i naknade zaposlenih u 2013. godini iznose 23.115.727 KM i u odnosu na plan manji su za 322.033 KM (ili za 1,37%), a u odnosu na prethodnu godinu manji su za 1.678.177 KM (ili za 6,77%). U strukturi navedenih izdataka, na bruto plaće se odnosi 19.908.886 KM, naknade zaposlenih 3.206.841 KM. Doprinosi na teret poslodavca su ostvareni u iznosu od 2.098.759 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 7.481 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više su ostvareni za 33.408 KM (ili za 1,62%). Bruto plaće i naknade zaposlenih učestvuju u ukupnim tekućim rashodima sa 1,34%.

Najniža isplaćena plaća u Federalnom zavodu za decembar 2013. godine iznosila je 545 KM, a najviša 3.931 KM, dok je prosječno isplaćena plaća za 2013. godinu iznosila 1.427 KM.

5.2.1.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 13.580.632 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 1.799.678 KM (ili za 11,70%), a u odnosu na prethodnu godinu manji su za 529.989 KM (ili za 3,76%). U strukturi izdataka za materijal i usluge najznačajniji su izdaci za komunikaciju i komunalne usluge u iznosu od 8.282.276 KM gdje su sadržane poštanske usluge za isplatu penzija u iznosu od 6.922.271 KM, izdaci za energiju 656.048 KM, putni troškovi 133.815 KM, izdaci za nabavku materijala i sitnog inventara 438.724 KM, izdaci za tekuće održavanje 466.482 KM, izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa 311.758 KM i ugovorene usluge 3.110.810 KM, od kojih su najveći izdaci za kompjuterske usluge 2.064.676 KM i usluge Instituta za medicinsko vještačenje 302.172 KM.

U okviru navedenih izdataka **putni troškovi** iskazani su u iznosu od 133.815 KM i u odnosu na plan manji su za 40.685 KM (ili za 33%). U navedenim troškovima sadržani su troškovi korištenja vlastitog vozila za službene svrhe, koji su regulisani Procedurom o uvjetima i načinu korištenja putničkih automobila za potrebe Federalnog zavoda iz 2005. godine. Navedenom Procedurom je propisano da direktor donosi Odluku o korištenju vlastitog automobila u službene svrhe. U toku revizije, za određeni broj putnih naloga, nisu prezentirane odluke za korištenje vlastitog automobila, osim što je korištenje vlastitog automobila navedeno na putnom nalogu, a što je bila obaveza u skladu sa navedenim Procedurama, zbog čega se ne može u potpunosti potvrditi osnovanost isplate troškova korištenja vlastitog vozila u službene svrhe.

U navedenim troškovima sadržani su i putni troškovi članova Upravnog odbora, koji u finansijskom smislu nisu značajni, ali prema Zakonu o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija Federacije BiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu Federacije BiH („Sl.novine FBiH“, br.12/09), kao i zvaničnom tumačenju Federalnog ministarstva finansija od 03.11.2009. godine, nemaju pravo na dnevnice i troškove službenog puta, odnosno na iste imaju pravo samo zaposlenici, na što smo ukazali i u prethodnom Izvještaju. **Zbog navedenog smatramo da isplate po ovom osnovu nisu izvršene u skladu sa navedenim Zakonom i tumačenjem Federalnog ministarstva finansija, pa se ne može ni potvrditi opravdanost isplate istih.**

Ugovorene usluge su ostvarene u iznosu od 3.110.810 KM i u odnosu na plan manje su ostvarene za 421.660 KM (ili za 11,94%), a u odnosu na prethodnu godinu veće su za 91.210 KM (ili za 2,85%). Najvećim dijelom, ugovorene usluge se odnose na kompjuterske usluge po Ugovoru o pružanju i korištenju računarskih i informatičkih usluga zaključen sa „ERC ZIP“-om (br. FZ/5-31-16/13 od 25.03.2013. godine) u iznosu od 1.548.000 KM (129.000 KM sa PDV mjesечно) i Ugovoru o pružanju i korištenju informatičkih usluga sa „MEDIUM INFORMATIKA“ d.o.o. Velika Gorica R Hrvatska (br.FZ3/5-31-449/131 od 25.03.2013. godine) u iznosu od 21.000 KM bez PDV-a mjesечно. Ugovorom je regulisana obaveza obavljanja slijedećih usluga: korištenje on-line aplikacija, administriranje sistema, spremanje i arhiviranje povjerenog dijela podataka, distribuciju rezultata svih obrada, isključivo Federalnom zavodu, pomoć Federalnom zavodu za kontinuirano obavljanje povjerenog dijela poslova kroz pružanje podrške radu matične evidencije osiguranika, podršku radu matične evidencije uživalaca prava, podršku radu na isplati penzija, podršku o poslovima rješavanja o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja, razmjenu podataka prema IT sistemu-bazi podataka u sastavu Korisnika na poslovima rješavanja o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja, održavanje registra obveznika uplate doprinosa, kancelarijsko poslovanje, rad na doprinosima, kontrolu pristupa informacionom sistemu Korisnika, čuvanje podataka i održavanje opreme, ali nisu navedene usluge koje se obavljaju mjesечно za koje se ispostavljaju fakture.

Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da se, na osnovu Ugovora zaključenim sa „ERC ZIP“-om za 2013. godinu, mjesечно ispostavljaju fakture u iznosu od 129.000 KM, bez navođenja vrste usluge koja se obavlja tokom mjeseca, što je navedeno i u Izvještaju Ureda za reviziju institucija u FBiH za 2012. godinu. Ugovor sa „ERC ZIP“-om za 2013. godinu je identičan Ugovoru za 2012. godinu, zbog čega ne možemo potvrditi da je prije zaključivanja ugovora izvršena odgovarajuća analiza usluga koje se pružaju od strane „ERC ZIP“-a, a na osnovu čega bi se utvrdila vrsta usluge i visina naknade, a što ima značajnost jer se već duži vremenski period nije mijenjala visina naknade za pružene usluge „ERC ZIP“-a, a što smo naveli i u prethodnom Izvještaju. Prema izjavi odgovorne osobe, ugovori za 2014. godinu su izmijenjeni, ali nam isti nisu prezentirani.

Uvidom u fakture „MEDIUM INFORMATIKA“ d.o.o. Velika Gorica R Hrvatska, konstatovano je takođe da su fakture ispostavljenje bez navođenja vrste usluge koja se obavlja tokom mjeseca, o čemu je navedeno i u Izvještaju za prethodnu godinu. U prilogu fakture su navedene usluge ali se ne može potvrditi da su iste izvršene jer nisu ovjerene od strane odgovorne osobe.

Osigurati dosljednu primjenu Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija Federacije BiH i javnih preduzeća u većinskom u vlasništvu Federacije BiH, kod obračuna i isplate naknada članovima Upravnog odbora Federalnog zavoda,

Preispitati zaključene ugovore o pružanju kompjuterskih usluga sa „ERC ZIP“-om i „MEDIUM INFORMATIKA“ u dijelu cijene, vrste usluge i roka izvršenja usluge, te poduzeti aktivnosti po istom u cilju izmjene pojedinih odredbi ugovora.

5.2.2 Tekući transferi

Na poziciji tekućih transfera iskazan je iznos od 1.685.774.994 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 33.110.119 KM (ili za 1,92%), a u odnosu na prethodnu godinu više su ostvareni za 5.909.713 KM. U navedenom iznosu najvećim dijelom su sadržane penzije u iznosu od 1.663.593.862 KM, naknade za tjelesno oštećenje 2.121.339 KM, doprinos za zdravstveno osiguranje penzionera 19.515.737 KM, transferi penzionerima za liječenje 413.916 KM i ostali transferi pojedincima i neprofitnim organizacijama 45.140 KM. Od ukupnih rashoda za penzije (1.663.593.862 KM), na rashode za isplatu penzija koje se finansiraju iz doprinosa po Zakonu o PIO se odnosi 1.475.201.392 KM, na rashode po osnovu isplaćenih vojnih penzija pod povoljnijim uslovima koje se finansiraju iz Budžeta FBiH odnosi se 188.331.644 KM, a na rashode po osnovu vojnih penzija koje su finansirane iz Budžeta BiH 60.826 KM.

5.2.2.1 Rashodi penzija-penzije po Zakonu o PIO

Rashodi penzija koji se finansiraju iz doprinosa po Zakonu o PIO iskazani su u iznosu od 1.475.201.392 KM, što je u odnosu na ostvarenje u prethodnoj godini od 1.462.344.102 KM, povećanje za 12.857.290 KM (ili za 0,88%). Istovremeno prihodi od doprinosa u 2013. godini iskazani su u iznosu od 1.486.122.779 KM,

Što u odnosu na ostvarenje u prethodnoj godini od 1.472.013.824 KM predstavlja povećanje za 14.108.955 KM (ili za 0,96%).

Godina	Broj obveznika uplate doprinosa	Broj osiguranika	Ostvareni prihodi od doprinosa	Broj korisnika penzija	Isplaćena sredstva za penzije
2012	55.431	447.493	1.472.013.824	381.704	1.462.344.102
2013	60.487	464.668	1.486.122.779	388.676	1.475.201.392
Index 2013/2012	109,12	103,84	100,96	101,83	100,88

*) U navedenim podacima nisu sadržani troškovi Stručne službe koji su iskazani u iznosu od 30.104.910 KM i čine 1,78% ukupnih sredstava za penzijsko invalidsko osiguranje

Iz datog Pregleda, sačinjenog na osnovu podataka iz Izvještaja Federalnog zavoda za 2013. godinu, konstatuje se da je u 2013. godini u odnosu na prethodnu godinu, došlo do povećanja korisnika penzija za 6.972 (ili 1,83%), broja obveznika uplate doprinosa za 5.056 i broja osiguranika za 17.175. Kako je na bazi decembra 2013. godine evidentirano ukupno 464.668 osiguranika i 388.676 korisnika penzija, to čini omjer osiguranika i korisnika penzija 1,20:1 i povećan je u odnosu na 2012. godinu kada je iznosi 1,17:1.

Isplata penzija tokom cijele 2013. godine, se vršila po isplatnom koeficijentu od 1,73 koji se utvrđuje zaključkom Upravnog odbora o utvrđivanju koeficijenta za obračun i isplatu penzija koje se finansiraju iz doprinosa, u skladu sa članom 6. Zakona o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja („Sl.novine FBiH“, br.32/01) i članom 6. Statuta Federalnog zavoda („Sl. novine FBiH“, br. 38/03). Utvrđivanje isplatnog koeficijenta je vršeno na osnovu Prijedloga koeficijenta od 1,73 za svaki mjesec (u kojem su navedeni rashodi i procijenjeni prihodi), kojeg dostavlja Stručna služba, ali se navedeni Prijedlog ne ovjerava niti potpisuje od strane predлагаča, niti je isti sačinjen na bazi relevantne dokumentacije koja odražava stvarno stanje, a što smo konstatovali i u Izvještaju za prethodnu godinu.

Osnov za utvrđivanje isplatnog koeficijenta je član 51. Zakona o PIO kojim je regulisano da se usklađivanje penzija vrši mjesечно po potrebi na osnovu sredstava dodijeljenih za isplatu penzije. Prema Zakonu, utvrđivanje koeficijenta, vrši se u ovisnosti da li su raspoloživa sredstva za penzije manja ili veća od troškova koji obuhvataju administrativne troškove i troškove penzija. Na osnovu prezentirane dokumentacije, nije se moglo potvrditi da su uplaćena sredstva doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje tekućeg mjeseca, za koji se vrši isplata penzija, bila dovoljna za isplatu penzija, zbog čega je Federalni zavod, nedostajući iznos sredstava obezbjeđivao iz uplaćenih sredstava narednog mjeseca. **Zbog navedenog, održavanje isplatnog koeficijenta je nerealno, iz razloga što utiče na likvidnost Federalnog zavoda.**

U Informaciji o finansijskom stanju Federalnog zavoda, koju su, Upravni odbor i direktor Federalnog zavoda, dana 11.02.2013. godine, uputili Vladi FBiH putem resornog ministarstva, ocijenjeno je da je finansijsko stanje sa aspekta održavanja sadašnjeg nivoa penzija rizično. Da bi se isplatile penzije, već godinu dana se „posuđuju“ sredstva iz narednog mjeseca za isplatu penzija prethodnog mjeseca. Dana 02.09.2013. godine, Federalno zavod je uputio Zahtjev resornom ministarstvu (br. FZ1-05-1213/13), kojim se traži organizovanje sastanka sa delegacijom Upravnog odbora, direktora i zamjenika direktora Federalnog zavoda i predlaže razmatranje finansijske situacije u Federalnom zavodu u kontekstu održavanja postojećeg isplatnog koeficijenta ili primjene člana 51. Zakona o PIO. Takođe je upućena Informacija Vladi Federacije BiH 19.09.2013. godine o teškom finansijskom položaju Federalnog zavoda u kojoj se navodi da je za isplatu penzija za avgust 2013. godine „posuđeno“ cca 78.000.000 KM iz narednog mjeseca.

Ovakav način usklađivanja penzija koji je u suprotnosti sa članom 51. Zakona o PIO doveo je u tešku finansijsku situaciju Federalni zavod, pa je Upravni odbor na svojoj sjednici održanoj 23.05.2013.godine donio Plan sanacije akumuliranog viška rashoda nad prihodima Federalnog zavoda iz 2012. godine u iznosu od 48.808.950 KM.

Obzirom na navedeno, ne može se potvrditi da se prilikom utvrđivanja mjesecnog koeficijenta za isplatu penzija u 2013. godini u potpunosti postupalo u skladu sa članom 51. Zakona o PIO, odnosno da su za isplatu penzija po utvrđenom koeficijentu bila osigurana sredstva kako na mjesечnom tako i na godišnjem nivou, a što smo konstatovali i u Izvještaju za 2012. godinu.

Razmatrajući realne mogućnosti prevazilaženja ovog problema, a uvažavajući činjenicu da postojeća imovina Federalnog zavoda treba da posluži kao rezervacija za pokriće planiranog viška rashoda nad prihodima iz Finansijskog plana za tekuću 2013. godinu u iznosu od preko 46 miliona KM, te limitiranost po osnovu ubiranja redovnih prihoda po osnovu doprinosa, kao i budžetskih stavki po osnovu izmirenja obaveza za penzije pod povoljnijim uslovima i dugovanja Vlade FBiH, bio je razlog iznalaženja drugih rješenja koja bi mogla biti realan osnov za pokriće gubitka iz proteklih godina. Za Federalni zavod, kao najrealnija mogućnost za osiguranje dodatnih prihoda kojim bi se izvršila sanacija akumuliranog deficitia je donošenje Zakona o dopuni zakona o visini zatezne kamate na javne prihode kojom bi se omogućilo pravo otpisa kamata na obaveze po osnovu javnih prihoda. Ovaj Zakon je Parlament FBiH donio 04.03.2013. godine i istim je regulisano pravo otpisa kamate pod uslovom da porezni obveznik po osnovu glavnog duga svoje obaveze izmiri do 30.06.2014. godine. Ovakav Plan sanacije deficitia je dostavljen Vladi FBiH 01.07.2013. godine. Zaključkom Vlade FBiH (V.br.1030/2013 od 18.09.2013. godine) prihvaćena je Informacija Federalnog zavoda o realizaciji Odluke o davanju prethodne saglasnosti Upravnom odboru Federalnog zavoda za pokretanje postupka prodaje nekretnina u vlasništvu Federalnog zavoda. Proceduru prodaje nekretnina je provela Agencija za privatizaciju FBiH. Od ponuđenih deset nekretnina u vlasništvu Federalnog zavoda (u Lukavcu, Ljubuškom, Livnu, Donjem Vakufu, Kaknju, Žepču, Novoj Biloj, Travniku, Konjicu i Mostaru) samo je prodata jedna nekretnina (u Kaknju za 817.158 KM), dok za ostale nekretnine nije bilo zainteresovanih, zbog čega je u planu nastavak prodaje uz saglasnost Vlade FBiH.

I pored poduzimanja mjera sanacije deficitia, nepovoljan trend je nastavljen do kraja 2013. godine pa je Federalni zavod završio poslovnu 2013. godinu sa viškom rashoda nad prihodima u iznosu od 14.442.608 KM, dok je akumulirani višak rashoda nad prihodima 63.094.355 KM.

Iako je evidentna teška finansijska situacija u Federalnom zavodu, Vlada FBiH je zaključila Sporazum sa predstavnicima Saveza udruženja/udruga penzionera/umirovljenika (Savez) 20.09.2013. godine kojim se Vlada FBiH obavezala da će donijeti potrebne odluke i u saradnji sa Federalnim zavodom osigurati uslove da se od januara 2014. godine penzije u FBiH povećaju 5%. Vlada FBiH se obavezuje da će u najskorijem roku Parlamentu FBiH predložiti dva seta zakona čije provođenje treba osigurati poboljšanje poslovnog ambijenta, jačanje fiskalne discipline, efikasnije naplate poreza i doprinosa i borbu protiv rada na crno, poboljšanje položaja radnika te efikasniju borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije. Savez je podržao inicijativu usvajanja ovih zakona i obavezao se da će tražiti od Parlamenta FBiH njihovo hitno usvajanje. Vlada FBiH, Federalni zavod i Savez, su se obavezali da će posredstvom svojih predstavnika zajednički pratiti stanje prihoda i prikupljanje doprinosa u Federalnom zavodu u toku 2014. godine, te će u slučaju stvaranja neophodnih uslova odmah preporučiti donošenje potrebnih odluka kako bi se nastavilo povećanje penzija.

Dana 31.10.2013. godine Vlada FBiH je Odlukom br.1262/2013 dala saglasnost na potpisivanje Protokola o međusobnoj saradnji Vlade FBiH i Saveza u tekstu predloženom od strane Saveza aktom br.81/13 od 12.08.2013. godine. Ovom Odlukom je data saglasnost premijeru Vlade FBiH da potpiše Protokol. U toku revizije nije nam prezentirana dokumentacija kojom se potvrđuje da je Protokol potpisana.

Dana 22.01.2014. godine Vlada FBiH je donijela Zaključak br. 63/2014 kojom se daje saglasnost Federalnom zavodu da utvrdi isplatne koeficijente u smislu člana 51. Zakona o PIO, za isplatu penzija počev od 01.01.2014. godine:

- U visini od 1,816 za osobe penzionisane po Zakonu o PIO, Zakonu o PIO vojnih osiguranika i preuzete korisnike po Zakonu o PIO, Zakonu o oružanim snagama BiH,
- U visini od 1,485 za osobe penzionisane po Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica, Zakonu o pravima demobilisanih branilaca i članova njihovih porodica i Zakonu o službi u vojsci FBiH,
- U visini od 1,000 za osobe penzionisane po Zakonu o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata

U cilju finansijske održivosti Federalnog zavoda i redovne isplate penzija na nivou prethodno utvrđenih koeficijenata, Vlada FBiH se obavezala da u januaru 2014. godine izmiri obavezu iz Budžeta FBiH za 2013. godinu u iznosu od 6.426.930 KM, da obezbijedi isplatu u najkraćem roku izmirenja

preostalog iznosa obaveza po Zakonu o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u FBiH prema obračunatim, a neuplaćenim prihodima u periodu 2009-2015. godina u iznosu od 18.300.000 KM, redovno mjesečno izmiruje obaveze planirane Budžetom FBiH za 2014. godinu, a po osnovu transfera pozicioniranih za povoljnije penzionisanje, prema Federalnom zavodu, da osigura da Porezna uprava FBiH i Federalna uprava za inspekcijske poslove u 2014. godini, kroz svoje aktivnosti, osiguraju veću finansijsku disciplinu u izmirenju doprinosa na plaće. Federalni zavod će u okviru svojih aktivnosti nastaviti prodaju neperspektivnih nekretnina, koje su imovina Federalnog zavoda, a u skladu sa ranije donešenim planom, u cilju uspostave bolje finansijske stabilnosti Federalnog zavoda i održivosti koeficijenta isplate penzija navedenih u ovom Zaključku. Vlada je obavezala Federalni zavod da informiše Vladu FBiH o provedbi prethodnih mjeru i njihovim finansijskim efektima i dostavlja redovne finansijske izveštaje na osnovu kojih će Vlada FBiH poduzimati dodatne mjere i aktivnosti u cilju održivosti visine navedenih isplatnih koeficijenata.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da je Upravni odbor 29.01.2014. godine donio Odluku (br. UOFZ-330/14) o utvrđivanju koeficijenta za obračun penzija koje se finansiraju iz doprinosa za januar 2014. godine. Istom je utvrđen koeficijent od 1,816 kako je predloženo Zaključkom Vlade FBiH.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da su se u 2013. godini osiguranicima, koji su otišli u penziju, izdavala Privremena rješenja o penzionisanju. Stupanjem na snagu Zakona o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa („Sl.novine FBiH“ br.42/09), kojim je regulisano da registraciju i kontrolu naplate doprinosa vrši Porezna uprava, obaveza poreznih obveznika je da mjesečno Poreznoj upravi dostavljaju obrasce MIP-1023 o isplaćenim plaćama. Nakon što se isti obrade i prekontrolisu u Poreznoj upravi, isti se dostavljaju Federalnom zavodu koji vrši unos podataka iz navedenog obrasca. Ovako obrađeni i uneseni kompletни podaci za godinu, služe kao osnova za izdavanje konačnih rješenja o penzionisanju.

Do datuma stupanja Zakona na snagu, M4 obrasci su se predavali kantonalnim/županijskim administrativnom službama (KAS/ŽAS), a od 01.01.2011. godine obrasci MIP – 1023 se predaju Poreznoj upravi. Kako u momentu sticanja uslova za penziju nisu na raspolaganju svi MIP-1023, neophodni za izdavanje konačnog rješenja, Federalni zavod izdaje „Privremena rješenja“, koja se prevode u „Konačna rješenja“, kada se svi navedeni obrasci dostave od strane Porezne uprave. Prioritet je dat dostavljanju ovih obrazaca za osiguranike koji su dobili „Privremeno rješenje o penzionisanju“, kako bi im se izdalo „Konačno rješenje“. Prema dostavljenom Pregledu izdatih privremenih i konačnih rješenja u 2012. i 2013. godini, u 2012. godini izdato je 7.341 „Privremeno rješenje“, a u 2013. godini 6.461. Od navedenog broja izdatih „Privremenih rješenja“, u 2012. godini je prevedeno u „Konačna rješenja“ 3.941 rješenje (ili 54%), a u 2013. godini 2.969 (ili 46%). Izdavanjem „Konačnih rješenja“, Federalni zavod je bio u obavezi obračunati razliku penzije od momenta sticanja prava na penziju. Po osnovu razlike penzije u 2012. godini je isplaćeno 1.214.010 KM, a u 2013. godini 513.011 KM.

Osigurati dosljednu primjenu člana 51. Zakona o PIO kod utvrđivanja isplatnog koeficijenta za obračun i isplatu penzija po Zakonu o PIO. Takođe je potrebno da se propisu procedure za primjenu člana 51. Zakona o PIO,

U saradnji sa Poreznom upravom nastaviti sa aktivnostima na usklađivanju podataka o uplaćenim doprinosima kako bi se sva izdata privremena rješenja u 2012. i 2013. godini prevela u „Konačna rješenja o penzionisanju“.

5.2.2.2 Rashodi penzija - penzije pod povoljnijim uslovima koje se finansiraju iz Budžeta FBiH

Rashodi penzija pod povoljnijim uslovima koje se isplaćuju iz Budžeta FBiH iskazani su u iznosu od 188.392.470 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 7.511.067 KM (ili za 3,83%), a u odnosu na prethodnu godinu manji su za 5.732.927 KM (ili za 2,95%). U strukturi rashoda na penzije koje se finansiraju iz Budžeta Federacije BiH se odnosi 188.331.644 KM, a na penzije koje se finansiraju iz Budžeta BiH 60.826 KM. Za penzije koje se finansiraju iz Budžeta FBiH, u Finansijskom planu za 2013. godinu, koji je usaglašen sa Budžetom FBiH za 2013. godinu, planirana su sredstva u iznosu od 195.843.537 KM, a doznačena

220.559.896 KM. U strukturi doznačenih sredstava na penzije pod povoljnijim uslovima se odnosi 188.331.644 KM, doprinose za zdravstveno osiguranje 2.260.962 KM, doznaka sredstava u iznosu od 11.869.303 KM koja se odnosi na 2012. godinu, ali je uplaćena u januaru 2013. godine i doznaka za izmirenje verifikovanog duga u iznosu od 18.097.987 KM.

Odlukom Vlade FBiH br. 978/12 od 17.07.2012. godine utvrđen je koeficijent za isplatu penzija pod povoljnijim uslovima u visini od 1,485 koji se kod isplate ovih penzija primjenjivao i u 2013. godini.

Zakonom o prijevremenom povolnjem penzionisanju branilaca odbrambenog rata („Sl.novine FBiH“, br. 41/13) koji je donio Parlament FBiH 18.04.2013. godine stavljen je van snage Zakon o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uslovima. Novi Zakon je u primjeni od 30.05.2013.godine. Ovim Zakonom obuhvaćeni su korisnici prava na penziju koji su to pravo ostvarili po prethodnom Zakonu s tim što će im se ponovo izvršiti preračun penzija u skladu sa novim Zakonom. Iznimno ovim Zakonom mogu ostvariti prava: pripadnici policije, državni službenici i namještinci bivšeg Federalnog ministarstva odbrane, pripadnici Oružanih snaga FBiH, ratni vojni invalidi i vojnici OS BiH po uslovima navedenim u ovom Zakonu. Pravo na penziju po ovom Zakonu mogu ostvariti samo one osobe koje to pravo nisu ostvarile po drugim propisima u Federalnom zavodu. Prema ovom Zakonu, za korisnike penzija koji ostvare pravo u skladu sa ovim Zakonom, isplata penzija finansira se u omjeru 50% iz sredstava podračuna na osnovu člana 126. Zakona o PIO, a 50% iz Budžeta FBiH, sve dok korisnik penzije ne ostvari uslov za starosnu penziju po Zakonu o PIO, nakon čega će se refundirati iz Budžeta FBiH samo razlika između iznosa penzije koja se isplaćuje i obračunate po Zakonu o PIO. Federalni zavod ima obavezu da vrši mjesecni obračun sredstava za svakog korisnika prava na penziju koja se osiguravaju u Budžetu FBiH na način utvrđen ovim Zakonom i dostavljati resornom ministarstvu na kontrolu i odobrenje, nakon čega ovo Ministarstvo dostavlja potrebna sredstva za ove namjene Federalnom ministarstvu finansija na uplatu. O utrošenim sredstvima Federalni zavod, putem resornog ministarstva, izvješće Federalno ministarstvo finansija (FMF), a FMF Vladu FBiH u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Federalni zavod jednom mjesечно izvješće Vladu FBiH o korisnicima penzije kojima je to pravo prestalo u skladu sa članom 12. ovog Zakona. Zakonom je regulisano da nadzor nad provođenjem ovog Zakona vrši Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (resorno ministarstvo) i to neposredno i putem mjerodavne inspekcije, kao i na drugi dozvoljen način.

Napominjemo da je za finansiranje vojnih penzija po federalnim propisima iz sredstava podračuna u skladu sa članom 126. Zakona o PIO, na kojem se evidentiraju uplate doprinosa za vojne osiguranike po Zakonu o službi u oružanim snagama BiH, Vlada FBiH Zaključkom br. 240/2012 od 07.03.2012. godine zadužila resorno ministarstvo da utvrdi Prijedlog autentičnog tumačenja člana 126. Zakona o PIO, koji će Premijer Vlade FBiH uputiti Parlamentu FBiH, zbog različitog tumačenja navedenog člana (finansiranje povoljnijih penzija po federalnim propisima iz sredstava prikupljenih od doprinosa vojnih osiguranika po Zakonu o službi u oružanim snagama BiH). Federalni zavod se takođe obratio Parlamentu FBiH dana 04.05.2012. godine kojim je, prije donošenja autentičnog tumačenja člana 126. Zakona o PIO, dao pojašnjenja u vezi navedenog člana i zatražio raspravu i rješenje navedenog problema na odgovarajućim parlamentarnim odborima u oba doma Parlamenta FBiH, o čemu smo pisali i u prethodnom Izvještaju. Iako je prošlo skoro dvije godine, autentično tumačenje navedenog člana nije dato niti razmatrano od strane Parlamenta FBiH.

U saradnji sa resornim ministarstvom, potrebno je poduzeti aktivnosti, da se od strane Parlamenta FBiH obezbijedi autentično mišljenje člana 126. Zakona o PIO, a u cilju dosljedne primjene zakonskih i drugih propisa vezano za način finansiranja penzija ostvarenih pod povoljnijim uslovima.

Rashodi po osnovu isplata penzija u skladu sa Zakonom pravima branilaca i članova njihovih porodica („Sl.novine FBiH“br.33/04) iskazani su u iznosu od 13.635.959 KM. Od stupanja na snagu navedenog Zakona, Federalni zavod donosi privremena rješenja pripadnicima Oružanih snaga koji su pod uvjetima i na način utvrđen federalnim propisima ostvarili status ratnih vojnih invalida, zbog nejasnoća i nedorečenosti odredaba člana 31a i 31b navedenog Zakona u određivanju visine penzije. Federalni zavod je u prethodnom periodu putem resornog ministarstva u više navrata tražio rješenje ovog pitanja. Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da je Federalni zavod 18.11.2013. godine dostavio Federalnom ministarstvu za pitanja branilaca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, prijedlog Zakona o izmjenama

i dopunama Zakona o pravima branilaca i članovima njihovih porodica. **Do momenta obavljanja revizije nije prezentirana dokumentacija kojom se potvrđuje da je Federalni zavod obavišešten o poduzimanju aktivnosti navedenog Ministarstva na izmjeni i dopuni ovog Zakona.**

6. IMOVINA, OBAVEZE I IZVORI SREDSTAVA

Na dan 31.12.2013. godine Federalni zavod je u finansijskom izvještaju iskazao imovinu u iznosu od 361.834.705 KM, od čega se na novčana sredstva odnosi 69.310.747 KM, kratkoročna potraživanja 179.223.923 KM, kratkoročne plasmane 13.533.475 KM, stalna sredstva 98.642.731 KM i dugoročne plasmane 1.123.829 KM. Na poziciji kratkoročnih obaveza iskazan je iznos od 3.371.767 KM, kratkoročni krediti i zajmovi 7.003 KM, obaveze prema zaposlenicima 142.479.998 KM, kratkoročna razgraničenja 180.427.561 KM i izvori stalnih sredstava 35.548.376 KM.

Pregled imovine, obaveza i izvora sredstava dat je u Prilogu Izvještaja.

6.1 Imovina (gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i stalna sredstva)

6.1.1 Gotovina

Na dan 31.12.2013. godine na poziciji novčanih sredstava iskazan je 69.310.747 KM, od čega se na sredstva na žiro i tekućem računu odnosi 67.898.390,68 KM, izdvojena novčana sredstva 1.361.622,62 KM, blagajnu 25.417,34 KM, devizni račun 23.075,07 KM i deviznu blagajnu 2.241,57 KM. Izdvojena novčana sredstva se odnose na izdvojena sredstva od privatizacije 515.723 KM u skladu sa Odlukom o načinu deponovanja i korištenja sredstava ostvarenih prodajom preduzeća i banaka na teritoriji FBiH („Sl.novine FBiH“ br. 74/04), namjenski račun po osnovu prodaje stanova Federalnog zavoda 840.535 KM u skladu sa Zakonom o prodaji stanova i izdvojena novčana sredstva za nabavku stalnih sredstava 5.365 KM.

Depozitni računi Federalnog zavoda su otvoreni kod UNICREDIT banke, RAIFFEISEN BANKE I INTESA SAN PAOLO banke, a tekući kod UNICREDIT banke, INTESA SAN PAOLO banke i BOR banke.

Uvidom u stanje novčanih sredstava na depozitnom računu, konstatovano je da je na depozitnom računu kod INTESA SAN PAOLO banke iskazan saldo u iznosu od 1.592.849 KM, **iako su sredstva na depozitnom računu trebala biti u potpunosti ispraznjena na tekuće račune Federalnog zavoda.** Na ovo smo ukazivali i u prethodnoj reviziji, s napomenom da je saldo na depozitnom računu na dan 31.12.2012. godine bio evidentan kod RAIFFEISEN banke.

Blagajničko poslovanje regulisano je Procedurama rukovanja gotovim novcem, koje je donio direktor 14.09.2005. godine. Istim je definisano da se iz blagajne mogu plaćati gotovinom plaće i druga lična primanja ukoliko se ove isplate ne vrše preko tekućih računa, akontacije putnih troškova i dnevnicu, nabavka predmeta od pravnih i fizičkih osoba u izuzetnim slučajevima kada se nabavka ne može izvršiti putem narudžbenice i izjave uz bezgotovinsko plaćanje i bez obaveza plaćanja poreza, uz prethodno usmeno i pismeno odobrenje odgovornog rukovodioca i materijalno zaduženje za npr. sitan inventar, auto opremu itd i druge isplate pravnim i fizičkim licima. Prema navedenim Procedurama u Federalnom zavodu se vode blagajne i to: Glavna blagajna u Središnjoj administrativnoj službi u Mostaru i Sarajevu, Pomoćne blagajne u sjedištu Kantonalnih administrativnih službi, Blagajne vrijednosnih papira i Devizna blagajna. Provedenom revizijom blagajničkog poslovanja ustanovaljeno je da **nije u potpunosti uspostavljena kontrola vezana za rad blagajne, iz slijedećih razloga:**

- Procedure rukovanja gotovim novcem nisu usklađene sa zakonskim propisima u dijelu koji se izdaci mogu plaćati iz blagajne,
- Procedurama nije regulisano na koji način se obezbjeđuje gotovina u Pomoćnoj blagajni, blagajnički maksimum za Glavnu i Pomoćne blagajne, za koje namjene se može koristiti gotovina iz blagajne i do kojeg pojedinačnog iznosa,
- Iako je procedurama navedeno da Komisija, koju svojom odlukom imenuje direktor Federalnog zavoda ili lice koje on ovlasti, vrši popis blagajne povremeno i nenajavljeni, a najmanje dva puta godišnje, **u isto se nismo uvjerili, jer neke administrativne službe nisu**

izvršile čak ni Godišnji popis gotovine u Pomoćnoj blagajni, nego je prihvaćeno stanje kakvo je u knjigovodstvu,

- Direktor Federalnog zavoda je 29.12.2008. godine izdao Nalog blagajni u Mostaru (br. 01-3046/08) za gotovinsko plaćanje do 500 KM putem blagajne u Županijskim/Kantonalnim službama po potrebi i to za Mostar, Ljubiški, Livno i Orašje, dok za KAS-ove nije prezentiran Nalog, pa se ne može potvrditi na osnovu čega je KAS-ovima odobrena isplata u iznosu od 2.000 KM mjesечно po potrebi, a nekim KAS-ovima (Bihać) se vrši redovna mjesecna uplata iz Glavne blagajne po 2.000 KM bez obzira da li postoji potreba ili ne,
- Uvidom u stanje pomoćnih blagajni na dan 31.12.2013. godine, konstatovano je da su evidentna značajna salda gotovine, kao što su u KAS Bihać (6.413,12 KM), KAS Goražde (3.511,55 KM) i u ŽAS-u Orašje (2.193,65 KM). **Procedurama nije utvrđena obaveza vraćanja sredstava na račun Federalnog zavoda na kraju godine,**
- Prema izjavi odgovornih osoba u Mostaru i Sarajevu, KAS/ŽAS-ovi najavljuju potrebu za gotovinom telefonskim putem, bez pismenog zahtjeva, ista se isplatnim nalogom podiže iz Glavne blagajne u Mostaru i Sarajevu i uplatnim nalogom polaze u Pomoćnu blagajnu KAS/ŽAS, iako je Procedurama rukovanja gotovim novcem propisano da za sve isplate i naplate mora postojati dokument kojim se odobrava ili naređuje isplata, odnosno naplata, odobren i potpisana od strane direktora ili zamjenika direktora Središnje administrativne službe, te direktora u kantonalnim administrativnim službama. Na ovaj način nije osigurana ni fizička zaštita gotovine.

Zbog navedenog ne možemo potvrditi da se podizanje gotovine u Središnjim službama u Mostaru i Sarajevu i uplata u Pomoćnu blagajnu u KAS/ŽAS-ovima vrši u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i propisanim Procedurama, kojima je regulisano da se unos podataka u poslovne knjige u koje spada i Knjiga blagajne zasniva na vjerodostojnoj i urednoj knjigovodstvenoj ispravi.

Potrebno je da se sva sredstva uplaćena na depozitne račune kod poslovnih banaka na kraju godine u potpunosti prenesu na transakcijske račune Federalnog zavoda u rokovima utvrđenim ugovorom sa istim,

Donijeti interni akt o blagajničkom poslovanju kojim će se detaljno definisati za koje namjene, na osnovu koje dokumentacije se mogu vršiti isplate iz blagajne i kojim će se uspostaviti kontrola uplata i isplata iz blagajne od strane ovlaštenih lica, u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Navedenim aktom utvrditi visinu blagajničkog maksimuma, te obavezu povrata sredstava iznad blagajničkog maksimuma na žiro račun Federalnog zavoda.

6.1.2 Kratkoročna potraživanja

U finansijskim izveštajima iskazana su kratkoročna potraživanja u iznosu od 179.223.923 KM i u odnosu na prethodni datum bilansa (210.497.932 KM), značajno su smanjena za 31.274.009 KM. Smanjenje je najvećim dijelom rezultat smanjenja potraživanja od Vlade FBiH po osnovu duga za isplatu penzija pod povoljnijim uslovima i smanjenja potraživanja po osnovu Sporazuma o izmirenju duga po Zakonu o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje (ZOND).

U strukturi potraživanja, **potraživanja od Vlade FBiH za isplaćene penzije pod povoljnijim uslovima**, koje se finansiraju iz Budžeta FBiH iznose 158.323.567 KM od čega se 150.889.294 KM odnosi na verifikovani dug po presudi, a 7.434.274 KM na dug za 2011. godinu po osnovu člana 94. Zakona o PIO (staž u dvostrukom trajanju za pripadnike Armije RBiH, HVO i organa unutrašnjih poslova koji su učestvovali u odbrani BiH u periodu 18.09.1991. godine do 23.12.1995. godine za koji se sredstva osiguravaju u Budžetu FBiH) i člana 139. Zakona o PIO (vojne penzije pripadnika bivše JNA koji su državljeni BiH i koji imaju prebivalište na teritoriju Federacije BiH za koje se osiguravaju sredstva u Budžetu FBiH), potraživanja od pravnih osoba 12.875.563 KM od čega se najveći iznos odnosi na potraživanja po osnovu ZOND-a 12.532.392 KM, potraživanja po vansudskim nagodbama za doprinose 6.697.359 KM, potraživanja po

vansudskim nagodbama za preplate penzija 1.270.337 KM, potraživanja za isporučenu robu i usluge 343.171 KM i ostala potraživanja u iznosu od 57.097 KM.

Presudom Općinskog suda u Sarajevu, Vlada Federacije BiH, se obavezala isplatiti dug Federalnom zavodu po osnovu refundacije vojnih penzija pod povoljnijim uslovima koje padaju na teret Budžeta FBiH u iznosu od 180.979.871 KM. Zakonom o izmirenju obaveza Federacije BiH, prema Federalnom zavodu mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja („Sl.novine FBiH“, br. 14/13), neizmirene obaveze će se izmiriti u gotovinskim iznosima u narednih 10 godina u 120 mjesecnih rata, počev od 2013. godine. Zakonom o izmjeni zakona o izmirenju obaveza Federacije BiH prema Federalnom zavodu za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje neizmirene obaveze prema Federalnom zavodu, nastale na osnovu isplate penzija ostvarenih pod povoljnijim uslovima i po općem propisu, zaključno sa 31.12.2012. godine iznose ukupno 176.421.554 KM.

Navedena potraživanja se vode na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, iako su ista izvjesna i naplativa u skladu sa navedenim Zakonom. Kako je Zakonom propisano da će se navedeni dug vratiti u narednih 10 godina, smatramo da ova potraživanja nemaju karakter kratkoročnih potraživanja, te je iste trebalo evidentirati na poziciji dugoročnih potraživanja, a na kratkoročna prenosići iznos dospjelih potraživanja i ista ispraviti sa pozicije sumnjivih i spornih potraživanja.

Uvidom u dokumentaciju **potraživanja za isporučenu robu i usluge**, konstatovano je da se najveći iznos od 155.500 KM odnosi na potraživanja iz ranijih godina od „ERC ZIP“-a. Federalni zavod je dostavio „ERC ZIP“-u Izvod otvorenih stavki, ali isti nije potvrdio saglasnost, uz napomenu da se u knjigama ERC ZIP-a ne vode obaveze prema Federalnom zavodu, niti imaju bilo kakav zaključen ugovor po osnovu kojeg bi bilo moguće zaduženje. Iz prezentirane dokumentacije je utvrđeno da je Federalni zavod ispostavljaо račune „ERC ZIPO“-u za zagrijavanje poslovnog prostora koji koristi ERC ZIPO u periodu od 29.02.2004.-30.04.2010. godine, ali isti nisu plaćeni. U dopisu „ERC ZIPO“-a od 18.01.2005. godine, u vezi troškova grijanja, se navodi da će ERC ZIPO refundirati troškove grijanja nakon što se zajednički dogovore oko kriterija za refundiranje, te nakon razrješenja duga Federalnog zavoda za pružene usluge elektronske obrade podataka (Ugovor br. 1099/01). U Informaciji Federalnog zavoda, u vezi zagrijavanja poslovnih prostora koji koristi Federalni zavod i Kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja, sačinjenoj 26.06.2003. godine, navodi se da ERC ZIPO treba refundirati plaćene troškove zagrijavanja navedenim institucijama i to 7,5% troškova grijanja Federalnom zavodu, a 5% Kantonalnom zavodu zdravstvenog osiguranja. Ugovor o isporuci toplotne energije u omjeru 60% prema 40% zaključen je između Federalnog zavoda i Kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja sa jedne strane i KJKP „Toplane“ Sarajevo sa druge strane, dok Ugovor sa „ERC ZIPO“ o refundiranju troškova nije zaključen, pa je upitno na osnovu kojeg dokumenta su ispostavljene fakture. **Kako se navedena potraživanja vode u knjigovodstvenim evidencijama, smatramo da bi Federalni zavod trebao utvrditi da li ima osnova za naplatu potraživanja, te predložiti rješenje Upravnom odboru.**

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 13.535.475 KM i odnose se na sumnjiva i sporna potraživanja po depozitima od Hercegovačke banke.

Izvršiti pravilno knjigovodstveno evidentiranje potraživanja od Vlade FBiH po osnovu verificiranog duga koji se otplaćuje na period od deset godina, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Federalnog zavoda,

Poduzeti aktivnosti na utvrđivanju osnova za stvaranje potraživanja od ERC ZIPO-a po osnovu troškova zagrijavanja iz ranijeg perioda, te knjigovodstvenog evidentiranja istih u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

6.1.3 Stalna sredstva

U finansijskim izveštajima iskazana su stalna sredstva u iznosu od 99.766.560 KM i u odnosu na prethodni datum bilansa (102.287.860 KM) smanjena je vrijednost stalnih sredstava za 2.521.300 KM. Od navedenog ukupnog iznosa stalnih sredstava, na dugoročne plasmane se odnosi 1.123.829 KM, a na stalna sredstva 98.642.829 KM. U strukturi stalnih sredstava knjigovodstvenu vrijednost zemljišta iznosi 242.934 KM, zgrade i stanovi 94.362.783 KM, oprema 2.211.327 KM i stalna sredstva u obliku prava 1.825.687 KM. Na dan 31.12.2013. godine, usaglašena su sredstva i izvori sredstava.

Uvidom u dokumentaciju imovine Zavoda koja se odnosi na poslovne objekte, konstatovano je da Federalni zavod kontinuirano poduzima aktivnosti na osiguranju katastarskog i zemljišno knjižnog uloška za poslovne objekte za koje postoje izvodi iz Posjedovnog lista. Prema Informaciji o imovini-nekretninama federalni zavod iz decembra 2013. godine, Zavod ima 135 poslovnih prostora, bez domova penzionera. Procijenjena vrijednost poslovnih objekata je 43.308.258 KM (procjena iz 2002. i 2003.godine). Prema Informaciji, za sve poslovne prostore u svim općinama FBiH, pokrenuti su postupci uknjižbe. Od ukupno 135 poslovnih prostora do sada je uknjiženo 73 poslovna prostora ili 58,90%. Za 13 poslovnih prostora pokrenuti su i vode se postupci pred nadležnim sudovima za utvrđivanje vlasništva, a 7 poslovnih prostora vode se kao sporni. Udruženja penzionera koriste 49 poslovnih prostora i sa istim su zaključeni ugovori o korištenju tih prostora bez naknade. U Informaciji se navodi da jedan od problema zbog kojih se ne mogu uknjižiti poslovni prostori je i ne uplanjenost zgrada u kojima se nalaze poslovni prostori, a iznad su stanovi koji su otkupljeni, tako da bi troškove uplanjenja zgrada trebao snositi Federalni zavod. Također se pojavljuje i problem etažiranja. Problem predstavlja i nedostatak relevantne pravne dokumentacije (Ugovori o kupovini, ugovori o finansiranju izgradnje i sl.) na temelju kojih bi se mogla izvršiti uknjižba, a ti dokumenti su uništeni (ratne i druge okolnosti). Problem čine i poslovni prostori koje je penzijski sistem dobio na ime finansiranja i izgradnje stanova na nepostojećim adresama a za uzvrat kroz ugovor dobivani su poslovni prostori (Sarajevo, Mostar) a za neke nisu sačuvani ugovori i ostala dokumentacija tako da se pravo vlasništva mora dokazivati putem svjedoka.

Federalni zavod u svom posjedu ima poslovne prostore, koji trenutno ne služe za obavljanje radno-pravnih procesa niti se koriste u druge svrhe i izloženi su propadanju. Raspisivani su javni pozivi za izdavanje u zakup ali nije bilo prihvatljivih ponuda a i za one poslovne prostore koji su ugovorom izdati u zakup nije bilo pozitivnih iskustava (neredovno plaćanje zakupnine, neplaćanje zakupnine, raskid ugovora o zakupu, sudski sporovi, ovrha koja se ne može provesti i sl.) Zaklučkom Vlade FBiH br.1030/2013 od 18.09.2013.godine dato je odobrenje Upravnom odboru FZ MIO/PIO da provede postupak prodaje slijedeći nekretnina:

- Lukavac procijenjena vrijednost na dan 21.05.2013.g. 246.989 KM (150 m²)
- Ljubuški procijenjena vrijednost na dan 21.05.2013.g. 45.659 KM (69,60 m²)
- Livno procijenjena vrijednost na dan 21.05.2013.g. 64.915 KM (86 m²)
- Donji Vakuf procijenjena vrijednost na dan 21.05.2013.g. 122.638 KM (86 m²)
- Kakanj procijenjena vrijednost na dan 21.05.2013.g. 817.158 KM (563 m²)
- Žepče procijenjena vrijednost na dan 21.05.2013.g. 38.928 KM (30 m²)
- Nova Bila procijenjena vrijednost na dan 21.05.2013.g. 79.463 KM (55,20 m²)
- Travnik procijenjena vrijednost na dan 20.06.2013.g. (509,24 m²)
- Konjic procijenjena vrijednost na dan 21.05.2013.g. 151.287 KM (110 m²)
- Mostar, Hotel „ERO“ procijenjena vrijednost 24.413.230 KM (9.591,04 m²)

Prema Informaciji, nakon provedene aukcije nije bilo zainteresiranih za kupovinu ponuđenih nekretnina osim nekretnine u Kaknju površine 563 m² koja je prodata za procijenjenu vrijednost od 817.158 KM. Za ostale objekte predviđa se ponovo aukcija nakon dobivanja saglasnosti od strane Vlade FBiH.

Nastaviti sa aktivnostima na utvrđivanju imovine koja je u vlasništvu Federalnog zavoda ili ima pravo raspolaganja nad istom, te na osnovu vjerodostojne dokumentacije izvršiti procjenu fer vrijednosti iste kako bi imovina bila istinito i fer iskazana u poslovnim knjigama.

6.2 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Na dan 31.12.2013. godine evidentirane su kratkoročne obaveze i razgraničenja u iznosu od 326.286.329 KM i u odnosu na prethodni datum bilansa (356.588.018 KM), smanjene su za 30.301.689 KM (ili za 8,49%). U strukturi kratkoročnih obaveza, obaveze prema dobavljačima iznose 1.106.980 KM, obaveze za penzije 140.338.028 KM, plaće i naknade zaposlenim 2.141.970 KM, kratkoročna razgraničenja 180.427.561 KM, od čega razgraničeni prihodi 180.080.744 KM, a razgraničeni rashodi 346.816 KM, sredstva od privatizacije 1.766.681 KM i ostale obaveze 505.109 KM.

6.3 Izvori sredstava

Na dan 31.12.2013. godine iskazani su izvori stalnih sredstava u iznosu od 35.548.376 KM i u odnosu na prethodni datum bilansa (53.012.588 KM), smanjeni su za 17.464.212 KM, iz razloga ostvarivanja viška rashoda nad prihodima za 2013. godinu u iznosu od 14.442.608 KM, usklađivanja sredstava i izvora sredstava za 157.203 KM, smanjenja izvora stalnih sredstava za 1.487.768 KM (amortizacija, rashod stalnih sredstava i smanjenja ostalih izvora sredstava za 1.691.040 KM (prodaja stanova nositeljima stanarskog prava).

Prema članu 125. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, Federalni zavod ima obavezu da izdvaja sredstva u stalnu rezervu dok ne dostigne iznos 10% planiranih prihoda za tekuću godinu, a sredstva rezervi bi se koristila za održavanje likvidnosti Nosioca osiguranja. **Uvidom u dokumentaciju Federalni zavod nije izdvajao sredstva u stalnu rezervu zbog kontinuiranog ostvarenja viška rashoda nad prihodima u posljednjih nekoliko godina.**

6.4 Sudski sporovi

Prema dostavljenom Pregledu sudske sporove, ukupna vrijednost sporova na dan 31.12.2013. godine je 896.842.379 KM. Federalni zavod je tužnik u 355 predmeta sa ukupnom vrijednošću spora od 560.426.947 KM, dok je Fedealni zavod tužitelj u 606 predmeta sa ukupnom vrijednošću spora od 215.849.230 KM. U strukturi sporova oko 631 je u vezi naknade štete, 147 u vezi činidbe i duga, u vezi stečaja 191, likvidacije 158, neuplaćenih doprinosa 81, neisplaćenih penzija 100, utvrđivanja prava iz osnova po tuženim sporovima 56, postupaka prinudne naplata 131, radnih odnosa 44 i 22 u vezi stanova.

Iz Izveštaja o radu Federalnog zavoda za 2013. godinu, po visini sporova se ističe spor Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srbije u vrijednosti spora od 545.000.000 KM radi naknade štete, što se prema Tužitelju ogleda u tome što isti isplaćuje penzije za 25.845 penzionera kojima je prema Sporazumu o međusobnom pravima i obavezama u provedbi penzijskog i invalidskog osiguranja isplaćivao penziju do stupanja na snagu Sporazuma, bez obzira na privremeno ili stalno mjesto boravka. Parnični postupak je prekinut do okončanja postupka ocjene ustavnosti Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju FBiH.

Federalni zavod je u 2007. godini izdvojio sredstava u iznosu od 1.000.000 KM kao potencijalni rashod u slučaju da Federalni zavod izgubi sudski spor. U 2013. godini poslovna banka je izvršila realizaciju sudske presude i umanjila sredstva Federalnog zavoda za iznos od 530.000 KM, u vezi spora koji je protiv Federalnog zavoda pokrenuo advokat Damir Sadović iz Mostara, u slučaju „Hotel Ero“. Federalni zavod je uložio apelaciju po ovom predmetu Ustavnom sudu FBiH, ali još nije donesena odluka po istom.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da Federalni zavod ne evidentira sudske sporove na vanbilansnoj evidencijski kao uslovne obaveze i potraživanja, iako smo u prethodnim izveštajima davali preporuku za navedeno, a što je obaveza u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Federalnog zavoda.

Osigurati knjigovodstveno evidentiranje uslovnih obaveza i potraživanja na vanbilansnoj evidencijski u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Federalnog zavoda.

6.5 Vanbilansna evidencija

Na dan 31.12.2013. godine u vanbilansnoj evidenciji iskazan je iznos imovine od 59.414.819 KM. Na navedenoj poziciji su evidentirani Domovi penzionera koji nisu u funkciji u Sarajevu (20.179.195 KM), Bihaću (9.701.843 KM), Tuzli (20.332.332 KM), poslovni prostor - Đački dom „Enver Šiljak“ Tuzla za koji se vodi sudski spor oko vlasništva istog (1.083.548 KM), poslovni prostor „Ključ Šik“ Sarajevo (1.562.567 KM) i klubovi penzionera (6.555.335 KM). Prema Izveštaju o radu Federalnog zavoda za 2013. godinu, poduzete su pravne radnje na uknjižbi vlasništva na domovima penzionera u Nedžarićima u Sarajevu i u Bihaću, te drugim poslovnim zgradama i poslovnim prostorima koji još nisu uknjiženi kao vlasništvo Federalnog

zavoda u zemljišnim knjigama. Takođe se navodi da su poduzete aktivnosti na uknjižbi objekta „Ključ Šik“ koji je po pravomoćnoj presudi Kantonalnog suda u Sarajevu (Br:Ps:298/1) vlasništvo Federalnog zavoda, ali još nije uknjiženo pravo vlasništva.

6.6 Popis imovine, potraživanja i obaveza

Dana 30.10.2013. godine Upravni odbor je donio Odluku (br. UO br.UOFZ-302/13) o popisu sredstava, obaveza i potraživanja, zaliha i sitnog inventara u Federalnom zavodu, kojom je imenovala Centralnu popisnu komisiju, a direktori administrativnih službi će utvrditi broj komisija i njihov sastav. Komisija ima predsjednika, zamjenika predsjednika i najmanje dva člana, a imenuje se rješenjem. Navedenom Odlukom su utvrđeni rokovi završetka popisa, usaglašavanja popisnog i knjigovodstvenog stanja i rok dostavljanja izvještaja Centralnoj popisnoj komisiji.

U Elaboratu o popisu, Centralna popisna komisija je navela problem kod popisa zbog nepostojanja inventurnih brojeva na stalnim sredstvima, zbog čega je bilo teško identificirati stalna sredstva a naročito računarsku opremu. Zbog navedenog je Centralna popisna komisija predložila imenovanje članova komisije koji bi mogli izvršiti popis računarske opreme. Takođe je iskazan problem kod izuzimanja pojedinih stalnih sredstava iz jedne radne jedinice i premještanje iste u drugu radnu jedinicu, bez potrebne prateće dokumentacije i adekvatnog evidentiranja premještenih stalnih sredstava. Zbog navedenog je data sugestija da menadžment naloži organizacionim jedinicama da se vrši evidentiranje stalnih sredstava prilikom premještanja stalnih sredstava.

Uvidom u popisne liste stalnih sredstava Kantonalne administrativne službe Sarajevo (KAS Sarajevo), konstatovano je da se u popisnoj listi stalnih sredstava nalazi imovina (PC računari 16 kom) koja je smještena u „ERC ZIP“-u. U toku revizije **nije prezentirana popisna lista navedene opreme sačinjena od strane „ERC ZIP“-a, a što je bila obaveza imajući u vidu da se ista nalazi u njenom prostoru**. Nepotpuna popisna lista je dostavljena u toku revizije, nakon što je u toku revizije skrenuta pažnja ERC ZIP-u na obavezu popisa tuđe imovine i dostavljanja popisne liste vlasniku imovine. **Takođe nije prezentirana dokumentacija ko je zadužen za navedenu opremu, a prema izjavi odgovorne osobe u KAS-u, oprema nije zaprimljena u KAS-u, jer je nabavljena od „ERC-ZIPO“-a, međutim nije prezentiran dokument o primopredaji opreme, iako je bila obaveza sačinjavanja istog u skladu sa članom 5. Pravilnika o materijalnom poslovanju.** Oprema je nabavljena u novembru 2013. godine a vrijednost opreme je 18.549 KM.

Rješenjem direktora br. F27/4-sl od 23.12.2013. godine (dostavljeno rješenje koje nije potpisano) imenovana je Komisija za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, zaliha materijala, blagajne, obaveza i potraživanja za 2013. godinu u Kantonalnoj administrativnoj službi u Zenici. Navedenim Rješenjem zadatak Komisije je da izvrši popis navedene imovine i obaveza i da dostavi Izvještaj o izvršenom popisu. Na osnovu prezentirane dokumentacije utvrđeno je da je izvršen samo djelomičan popis i to popis stalnih sredstava, dok popis ostale imovine nije izvršen. Na osnovu prezentirane dokumentacije konsatovano je da Komisija nije sačinila Izvještaj o izvršenom popisu, iako je bila u obavezi, već je sačinila nepotpunu popisnu listu stalnih sredstava na osnovu koje ne možemo potvrditi da je izvršeno usklajivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. **Na popisnim listama je navedeno da nema tri umjetničke slike, ali na istim nije iskazan manjak slika, a kako Komisija nije sačinila Izvještaj o popisu, nema saznanja ko je odgovoran za manjak umjetničkih slika. Imajući u vidu da se radi o umjetničkim slikama, ne možemo potvrditi da je realno iskazana nabavna vrijednost istih od po 10 KM. Na popisnim listama je navedena imovina (kompjuterska oprema i namještaj) koja je predložena za otpis, ali se isto ne može potvrditi jer Komisija nije navela da li je navedena oprema upotrebljiva. Popisne liste nisu potpisane od strane Komisije za popis. Komisija je utvrdila da oprema koja se odnosi na 4 telefaksa, 10 telefona i 4 telefonsekretarske garniture nemaju inventurnih brojeva i da ih je nemoguće lokacijski rasporediti. Zbog navedenog smatramo da je prije popisa trebalo provesti predinventurne radnje, kako bi sva imovina imala inventurne brojeve zbog lakše identifikacije i uskladile pomoćne knjige sa Glavnom knjigom. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je imovina KAS Zenica popisana u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza Federalnog zavoda.**

Na osnovu prezentirane dokumentacije, konsatovano je da je 31.12.2013. godine izvršeno isknjižavanje stalnih sredstava koja su predložena za rashod, nabavne vrijednosti 743.543 KM, ispravke vrijednosti 737.295 KM i sadašnje vrijednosti 6.248 KM, iako oprema nije fizički uklonjena iz poslovnih prostora Federalnog zavoda, pa je do donošenja Odluke o načinu likvidiranja imovine i sačinjavanja Zapisnika komisije o likvidaciji imovine, istu trebalo evidentirati na sredstvima van upotrebe. Članom 56. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama, koji je donesen u oktobru 2013. godine regulisano je da se u Izveštaju o rezultatima popisa navodi prijedlog o rashodu, otpisu te načinu likvidiranja i knjiženja eventualnih razlika **u što se nismo uvjerili jer Komisija nije dala prijedlog načina likvidiranja neupotrebljive opreme koje su predložene za rashod, niti su navedeni stavovi za knjiženje rashoda neupotrebljive imovine.**

Komisija za popis obaveza i potraživanja je navela da su kratkoročna potraživanja realno iskazana i da odgovaraju istim iskazanim u knjigovodstvu, **što ne možemo potvrditi jer su evidentna potraživanja starija od godinu dana, koja treba preispitati i predložiti poduzimanje zakonskih radnji na naplati istih, te da bi se ista trebala evidentirati na sumnjivim i spornim potraživanjima.**

Iz prezentirane dokumentacije nismo se uvjerili da su određeni KAS/ŽAS-ovi izvršili popis sitnog inventara i autoguma, niti su prezentirani izveštaji o popisu istog. Centralna popisna komisija je u Elaboratu navela da s obzirom da se sitan inventar, autogume i potrošni materijal koji se nabavljuju u toku godine u cijelosti otpisuju, odnosno stavljuju u upotrebu, finansijski ovih sredstava nema na evidenciji zaliha. **Po našem mišljenju iako navedena sredstva nemaju finansijsku vrijednost, bila je obaveza popisati sitan inventar i autogume u svim administrativnim službama.**

Iako je Procedurama rukovanja gotovim novcem propisanio da se popis blagajne vrši povremeno ili nenajavljeni, a najmanje dva puta godišnje u navedeno se nismo uvjerili jer nam, za određene KAS-ove, nisu prezentirani izveštaji kako o godišnjem popisu gotovine u blagajni tako i o povremenom popisu u toku godine.

Zbog naprijed navedenog ne možemo potvrditi da se izvršilo stvarno i pravilno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnjim stanjem, na što smo skrenuli posebnu pažnju, jer neusklađivanje ovih stanja dovodi u pitanje istinitost i tačnost prezentacije finansijskih izveštaja.

Osigurati vršenje popisa imovine i obaveza i izradu Izveštaja o popisu imovine i obaveza Federalnog zavoda na dan 31.12. iz kojih će se nedvosmisleno moći zaključiti da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

7. IT SISTEM

U svrhu osiguranja preduslova da se obrada podataka vrši u jednom sistemu i eliminisanja mogućnosti postojanja razlika kako u procesu ostvarivanja prava tako i u korištenju prava svih osiguranih lica u 2010. godini je, Odlukom Vlade FBiH, izvršen prenos vlasničkih prava nad kapitalom i upravljačkih prava bez mijenjanja oblika organizovanja za cijelokupni udjel Federacije BiH u Privrednom društvu „Elektronski računarski centar zdravstva i penzijskog osiguranja“ d.o.o Sarajevo (u nastavku „ERC ZIPO“) na Federalni zavod MIO/PIO Mostar, sa obavezom dodatnog ulaganja i kadrovskog jačanja „ERC ZIPO“-a.

Na osnovu prezentirane dokumentacije, konstatovano je da je Federalni zavod poduzimao određene aktivnosti u 2013. godini na implementaciji predloženih budućih rješenja iz studije „Analiza postojećeg stanja i prijedloga razvoja informacionog sistema Federalnog zavoda“, usvojenu Odlukom (br. UOFZ-11/11 od 04.08.2011.godine) Upravnog odbora, kako bi se osigurao princip da je cijeli sistem evidencije, obračun i isplata penzija podržan jednim sistemom a u cilju potpunog eliminisanja rizika da se pravo na penzije ostvaruje pod različitim uslovima i da se spriječi dupliranje troškova razvoja sistema. Prema prijedlogu iz studije uključivanje u integralni sistem Federalnog zavoda će se vršiti u dvije faze u periodu od tri godine kada se planira realizacija iste. U prvoj - **Pripremnoj fazi** planirana je nabavka polovnog mainfaraime servera i nastavak rada u naredne tri godine i izvršenje migracije podatka sa starog na novi sistem, a paralelno će se odvijati aktivnosti na ostvarivanju preduslova: organizacijskih, osiguranje kadrova, obuke,

nabavka opreme, prestrukturiranje računarske mreže za uključivanje u informacioni sistem Federalnog zavoda u Mostaru. U drugoj - **Razvojnoj fazi** se planira usaglašavanje poslovnih procesa i poslovne prakse u cijelom Federalnom zavodu, dogradnja i prilagođavanje postojećeg programskog rješenja (koji je vlasništvo Federalnog zavoda) jedinstvenom modelu poslovnog procesa, formiranje službe za pomoć korisnicima, konverzija podataka iz sistema „ERC ZIPO“ i objedinjavanje svih podataka iz oba sistema, pilot implementacija u jednom kantonu/županiji, evaluacija i implementacija u ostalim kantonima/županijama. U prethodnom Izještaju smo konstatovali da je u 2012. godini formiran Tim za upravljanje projektom sa zakašnjenjem od skoro godinu dana, čiji je zadatak provođenje projekta, a što će imati uticaja i na ostale aktivnosti, imajući u vidu da je rok za realizaciju projekta 3 (tri) godine. Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da je izvršen dio aktivnosti iz studije i dat prijedlog plana razvoja i to standardizacija i konsolidacija bazne IT infrastrukture u Središnjoj administrativnoj službi u Mostaru i Sarajevu kao tri zasebne cjeline komunikacijski povezane i to dvije lokalne računarske mreže tipa klijent server sa dijelom istih serverskih komponenti (AD kontroleri, e-mail server, server sa antivirusom, ISA server) i treća mreža mainframe i terminala u ERCu ZIPO. Upravljanje cjelinama je zasebno.

U skladu sa aktivnostima, definiranim u Strategiji razvoja Federalnog zavoda, na prvom sastanku Tima za upravljanje projektom, formiran je Tim za nadogradnju programskog rješenja i donesen je operativni plan. Projekti dokument „Definicija projekta Izgradnja jedinstvenog informacionog sistema kroz dogradnju postojećeg programskog rješenje i integraciju podataka“ koji je usvojen u 2012. godini, izrađen je sa svrhom upravljanja projektom a sadrži definiciju obima, ograničenja, projektne faze realizacije (Dizajn, Izgradnja, Testiranje, Tranzicija i Producija) i metode izvršenja. Dokument sadrži i inicijalni terminski plan prema kome se projekat završava početkom produkcije sa 30.06.2015. godine. Ovim Projektnim dokumentom je definisano da će se svi dokumenti uključujući i plan projekta korigovati sa promijenjenim uslovima.

Rezultat **faze definicije** je razvojno okruženje za migraciju podataka. Iz dokumenta Definiranje razvojnog okruženja (18.09.2012.) je vidljivo da je došlo do odstupanja od prvobitno planirane virtualizacijske platforme, iz razloga nedostatka finansijskih sredstava. Izrađen je i plan školovanja zaposlenika ERCa- ZIPO i Sektora za informacijske tehnologije za Oracle tehnologije sa planiranim budžetom cca 100.000 KM namijenjenim za standardizovane Oracle edukacije. U 2013. godini realizovana su dva ciklusa prilagođene edukacije IT osoblja Federalnog zavoda i „ERC ZIPO“ iz oblasti Oracle tehnologija angažovanjem zaposlenika firme autora programskog rješenja IS Federalnog zavoda.

Rezultat **faze analiza** je izrada strategije migracije podataka. U projektnom dokumentu Strategija migracije koji je kreiran 03.12.2012. godine, definirano je da će se izvršiti migracija podataka iz produkcijske i svih arhivskih baza iz sistema „ERC ZIPO“ u jednom koraku.

U fazi dizajna detaljno se definiraju strukture i način prenosa podataka, funkcionalni zahtjevi programa za migraciju. Prema terminskom planu projekta rok za završetak faze dizajna migracije podataka je 31.01.2014.

Uvidom u projektnu dokumentaciju uočeno je da su vršene izmjene plana školovanja kao i razvojnog okruženja. Prema izjavama odgovornih osoba, izmjene su vršene iz razloga nedostatka finansijskih sredstava, a faze realizacije projekta se ne izvršavaju u planiranim rokovima. **Smatramo da je potrebno vršiti analizu mogućih uticaja navedenih izmjena na ciljeve projekta i o svakoj značajnijoj izmjeni izvestiti Upravni odbor i tražiti saglasnost za izmjenu.**

Osim finansijskih sredstava i školovanja, ključnim smatramo da su članovi timova koji su uključeni na realizaciji projekta, angažovani i na redovnim poslovima u Federalnom zavodu, što u značajnoj mjeri može uticati na intenzitet angažovanja na projektu, odnosno na postizanje postavljenih rokova u projektu.

Poduzeti aktivnosti kako bi se faze implementiranja projekta izgradnje jedinstvenog Informacionog sistema vršile u okviru planiranih aktivnosti, rokova i finansijskih sredstava u svrhu obezbijeđenja ostvarivanja prava iz oblasti penzijskog osiguranja pod jednakim uslovima.

Početkom primjene Zakona o jedinstvenom sistemu registracije kontrole i naplate doprinosa i prelaskom na novi način registrovanja poreznih obveznika odnosno osiguranih lica od 01.01.2011. godine,

izmijenjen je dosadašnji način prikupljanja podataka o uplatiocima i obveznicima doprinosa. Registracija poreskih obveznika se vrši u Poreznoj upravi, a podaci između Porezne uprave i Federalnog zavoda se razmjenjuju putem izgrađenog podatkovnog interfejsa u oba smjera. Porezna uprava dostavlja Federalnom zavodu podatke o prijavama i odjavama i promjenama statusa obveznika i korisnika doprinosa i mjesecnim obračunima doprinosa (obrazac „MIP-1023“). Federalno zavod dostavlja Poreznoj upravi podatke o promjenama statusa penzionera i uplatama za zdravstveno osiguranje registrovanih osiguranika.

Nakon procedure kontrole koja se provodi u Poreznoj upravi, Obrasci „MIP 1023“ sa podacima o mjesecnim obračunatim i uplaćenim doprinosima su dostupni korisnicima(FZMIOPIO, FZZO i FZZ) na serveru JIS sistema u Poreznoj upravi. Federalni zavod podatke preuzima u Mostaru za informacioni sistem Federalnog zavoda i u Sarajevu za informacioni sistem „ERC ZIPO“-a. Predviđeno je da se podaci koji se preuzimaju kontrolišu i knjiže putem dograđenih softverskih modula svakog sistema zasebno. Također je predviđeno da se, po isporuci obrazaca „MIP 1023“ za svih 12 mjeseci, kreira zbirni zapis za svakog korisnika kojima se ažuriraju podaci o uplatama doprinosa u informacionim sistemima MIO i „ERC ZIPO“. Za korisnike koji su prijavljeni odnosno odjavljeni u toku godine, zbirni podatak o godišnjim uplatama doprinosa se kreira pomoću podataka o prijavama i odjavama.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da se iskontrolisani obrasci „MIP 1023“ od oktobra 2012. godine, kontinuirano isporučuju na servere za razmjenu podataka JIS sustava, a podaci se svakodnevno preuzimaju i dalje obrađuju u sistemima korisnika. U toku obavljanja revizije konstatovano je da su korisnicima, na serverima JIS-a, na raspolaganju obrasci „MIP 1023“ u za juli 2013. godine. **Još uvijek nisu kompletirani obrazaci „MIP 1023“ za period od početka funkciranja JIS-a. Prema podacima, na dan 14.03.2014. godine, u sistem ERC ZIPO, za 2011. godinu, preneseno je obrazaca „MIP 1023“ za 10 i više mjeseci za 31.140 (68,48 %) uplatilaca doprinosa i 318.890 (70,43%) osiguranika , za 2012. godinu 31.458 uplatilaca doprinosa ili 70,78% i 319.638 (69,48%) osiguranika i za 2013. godinu 6.218 (14,73%) uplatilaca doprinosa i 103.861 (24,88%) osiguranika. Nije utvrđeno koliko MIP 1023 obrazaca nije isporučeno zbog zastoja u obradi u JIS sistemu, a koliko iz razloga što obveznici nisu ni dostavili obrasce.**

U dograđenim programskim interfejsima u oba sistema Federalnog zavoda vrše se dodatne logičke kontrole dostavljenih „MIP 1023“ obrazaca. Uvidom u vrste grešaka iz logičkih kontrola, ustanovili smo da postoje greške koje su trebale biti iskontrolirane na unosima podataka „MIP 1023“ i u obradama u JIS-u. Još uvijek nisu uspostavljene procedure korekcije grešaka obrazaca iz logičkim kontrola MIP ova 1023 u sistemima Federalnog zavoda. Podaci koji nisu prošli logičku kontrolu u informacionim sistemima Federalnog zavoda i „ERC ZIPO“-a se ne vraćaju Poreznu upravu. Prema izjavi odgovorne osobe, dešava se da Porezna uprava dostavlja ponovo već isporučene fajlove i obavještava Federalni zavod o zamjeni. Ispravni obrasci se smještaju u posebne tabele u sistemima matičnih evidencija Federalnog zavoda i „ERC ZIPO“-a. Samo ažuriranje tabela u bazama matičnih podataka se ne vrši, a kao razlog odgovorni u Federalnom zavodu navode predstojeće zakonske izmjene propisa kojima se mijenja način obračuna penzijske osnovice.

U toku 2013. godine, radna grupa za poboljšanje procesa formirana od strane Odbora za implementaciju Zakona o jedinstvenom sistemu registracije i naplate doprinosa preduzimala je aktivnosti na ispitivanju mogućnosti da se vrši elektronska dostava obrasca „MIP 1023“ putem web aplikacije, a ne putem medija (Izmjenom Pravilnika o primjeni Zakona na dohodak). Eliminacijom medija prestala bi potreba obrada podataka sa medija i omogućile kontrole ulaza u toku unosa obrazaca, kao i naknadne provjere statusa obrade u sistemu. Iz istih razloga u toku su aktivnosti na izgradnji podatkovnih interfejsa centraliziranih sistema za obradu plata bužetskih korisnika. Sve navedeno će imati efekta na smanjenje grešaka u narednom periodu.

S obzirom da još uvijek nije izdefinisan proces isporuke iskontrolisanih „MIP 1023“ od strane Porezne uprave, dogovoren je da se nastavi sa kompletiranjem „MIP 1023“ za penzionere kojima su izdata privremena rješenja o penzionisanju do kraja 2013. godine (13.802 privremena rješenja). Kako se obrascem „MIP 1023“ obrađuju podaci na nivou uplatiocu doprinosa u toku 2013. godine se radilo na uvođenju obrazaca za pojedinačnu uplatu doprinosa („MIP 1024“). U redovnoj obradi ovaj obrazac je predviđen za korekciju naknadno ustanovljenih grešaka na Obrascu „MIP 1023“.

Na osnovu prezentiranog Pregleda, konstatovano je da su podaci kompletirani za 6.910 rješenja i ažurirani u matičnim evidencijama „ERC ZIPO“-a. Prema izjavama odgovornih u Federalnom zavodu, sva

izdata privremena rješenja o penzionisanju, izdata u toku 2012. godine, su zamijenjena trajnim i u toku je rješavanje privremenih rješenja izdatih u 2013. godini.

Kao jednoznačni identifikator u procesu razmjene podataka između JIS-a i sistema korisnika, koristi se JMBG. U bazama matičnih evidencija Federalnog zavoda, za dio osiguranika ovaj podatak nije popunjeno. Uvidom u podatke o isplata penzija za decembar 2013. godine, ustanovili smo da još uvijek za 13.428 penzionera nedostaje matični broj, a 1.370 ima neispravne matične brojeve.

U saradnji sa Poreznom upravom iznaći adekvatna rješenja kako bi podaci iz obrasca „MIP 1023“, koji se preuzimaju sa JIS servera Porezne uprave, bili iskontrolisani i ažurirani u matične evidencije Federalnog zavoda MIO/PIO, u svrhu obezbijeđenja podataka o uplaćenim doprinosima koji se koriste u procesu uvođenja u pravo na penziju, a kako bi se izbjegli dodatni poslovi i troškovi uvođenja u pravo kao i moguće pravne posljedice proizašle iz kašnjenja.

Izvršiti dopunu u matičnih podataka aktivnih osiguranika i penzionera za nedostajući JMBG, kao bitan podatak identificiranja u razmjeni podataka sa drugim sistemima (Porezna uprava FBiH, Zavodi zdravstvenog osiguranja, FM rada i socijalne zaštite, R Hrvatska), kako bi se omogućilo jednoznačno povezivanje podataka i spriječile greške.

Uvidom u kartice osiguranika, na bazi uzorka, koji se vode u matičnim evidencijama ERC ZIPO (zadnja evidentirana prijava M4 za 2009. godinu.), ustanovljeno je da je u prethodnom periodu, propisana procedura provjere obrasca M4 koja se vrši u nadležnim službama, trajala i do 10 mjeseci. Provjere je trajala i duže ukoliko se ustanovi greška na obrascu kada se obrazac vraća na korekciju uplatiocu doprinosa. Kao obrazloženje za neažurnost odgovorni u Federalnom zavodu navode da je značajno smanjenje broja zaposlenih angažiranih na tim poslovima nastao početkom primjene Zakona o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa, kada je dio zaposlenika preuzeo Porezna uprava. **U međuvremenu je dostignuta ažurnost i nema neobrađenih obrazaca „M4“ (osim onih kod kojih je ustanovljena greška i u proceduri su korekcije).** Također u „ERC ZIPO-u“, kao razlog neažurnosti je naveden, smanjen broj zaposlenih na unosu obrasca „M4“ zbog penzionisanja. Prema raspoloživim podacima o provedenim aktivnostima dodatnog angažovanja zaposlenih na unosu „M4“ prijave u 2013. godini, uneseno je 179.431 obrazaca, čime je broj iskontrolisanih a neunesenih „M4“ prijava, koji je iznosio cca 200.000, značajno umanjeno. Prema izjavi odgovorne osobe u ERC ZIPO-u, nisu uneseni obrasci koji su u međuvremenu u toku 2013. godine dostavljeni i čiji je broj cca 108.000.

Na osnovu navedenog smatramo da adekvatno vođenje evidencija aktivnih osiguranika je zakonska obaveza, a neispunjenoje zakonske obaveze znači i mogućnost pravnih posljedica. Uplate doprinosa nisu uslovljene ažurnošću evidencija i izvršavaju se u odvojenom procesu od evidencija, što znači i da postoji moralna obaveza za ažuriranje istih. Iako će podaci biti korišteni u procesu ostvarivanja prava u budućnosti, zbog mogućnosti gubljenja izvora podataka u promjena statusa uplatioca doprinosa bitno je da se podaci obezbijede u što kraćem roku.

Izvršiti analizu ažurnosti evidencija „M4“ prijave i u okviru ovlasti i u razumnom roku preuzeti aktivnosti za osiguranje nedostajućih podataka kao i ažuriranje evidencija.

8. KOMENTAR

Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje je, u ostavljenom roku, dostavio očitovanje na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja za 2013. godinu, broj FZ1-49-3-2304/14-1 od 23.05.2014. godine. U očitovanju je navedeno da Federalni zavod nema primjedbi na dostavljeni Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja Federalnog zavoda MIO/PIO na dan 31.12.2013. godine, pa ovaj Izvještaj predstavlja konačan Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje za 2013. godinu.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Vođa tima:

Dunja Logo, dipl. oec.

Član tima:

Adija Babić , dipl. oec.

Viši IT revizor:

Derviša Harbaš, dipl.ing.

III. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom poslovanja Federalnog zavoda za 2013. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Osigurati dosljednu primjenu člana 27. i 37. Zakona o budžetu u FBiH u dijelu donošenja Finansijskog plana Federalnog zavoda,

Potrebno je da se poduzmu aktivnosti da se kontinuirano tokom fiskalne godine prati realizacija finansijskog plana i vrši usklađivanje Finansijskog plana posebno u dijelu da povećanje ili smanjenje prihoda istovremeno prati povećanje ili smanjenje rashoda koji se finansiraju iz tih prihoda.

Pravilnikom o internim kontrolama definisati mjere koje bi trebalo poduzeti u cilju otklanjanja utvrđenih rizika i sprečavanja neželenih dešavanja, te dopuniti postojeće procedure upravljanja gotovinom radi osiguranja uvjerenja da je interna kontrola uspostavljena u cilju zaštite sredstava od gubitaka i dosljedne primjene zakonskih i drugih propisa,

Pravilnikom interne revizije regulisati obavezu izrade Operativnih planova, preispitati utvrđene rizike i njihov uticaj na pojedinačne i ukupne poslovne aktivnosti, te planirati reviziju poslovnih aktivnosti koje nose visok i srednji rizik.

U saradnji sa Poreznom upravom nastaviti i dalje sa aktivnostima na naplati potraživanja od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje po osnovu zaključenih sporazuma, u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje,

Osigurati dosljednu primjenu Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija Federacije BiH i javnih preduzeća u većinskom u vlasništvu Federacije BiH, kod obračuna i isplate naknada članovima Upravnog odbora Federalnog zavoda,

Preispitati zaključene ugovore o pružanju kompjuterskih usluga sa ERC ZIP-om I MEDIM INFORMATIKA u dijelu cijene, vrste usluge i roka izvršenja usluge, te poduzeti aktivnosti po istom u cilju izmjene pojedinih odredbi ugovora,

Osigurati dosljednu primjenu člana 51. Zakona o PIO kod utvrđivanja isplatnog koeficijenta za obračun i isplatu penzija po Zakonu o PIO. Takođe je potrebno da se propišu procedure za primjenu člana 51. Zakona o PIO,

U saradnji sa Poreznom upravom nastaviti sa aktivnostima na usklađivanju podataka o uplaćenim doprinosima kako bi se sva izdata privremena rješenja u 2012. i 2013. godini prevela u „Konačna rješenja o penzionisanju“.

U saradnji sa resornim ministarstvom, potrebno je poduzeti aktivnosti, da se od strane Parlamenta FBiH obezbijedi autentično mišljenje člana 126. Zakona o PIO, a u cilju dosljedne primjene zakonskih i drugih propisa vezano za način finansiranja penzija ostvarenih pod povoljnijim uslovima,

Potrebno je da se sva sredstva uplaćena na depozitne račune kod poslovnih banaka na kraju godine u potpunosti prenesu na transakcijske račune Federalnog zavoda u rokovima utvrđenim ugovorom sa istim,

Donijeti novi interni akt o blagajničkom poslovanju kojim će se detaljno definisati za koje namjene, na osnovu koje dokumentacije se mogu vršiti isplate iz blagajne i kojim će se uspostaviti kontrola uplata i isplata iz blagajne od strane ovlaštenih lica, u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Navedenim aktom utvrditi visinu blagajničkog maxsimuma, te obavezu povrata sredstava iznad blagajničkog maksimuma na žiro račun Federalnog zavoda

Izvršiti pravilno knjigovodstveno evidentiranje potraživanja od Vlade FBiH po osnovu verificiranog duga koji se otplaćuje na period od deset godina, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Federalnog zavoda,

Poduzeti aktivnosti na utvrđivanju osnova za stvaranje potraživanja od ERC ZIPO-a po osnovu troškova zagrijavanja iz ranijeg perioda, te knjigovodstvenog evidentiranja istih u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH,

Nastaviti sa aktivnostima na utvrđivanju imovine koja je u vlasništvu Federalnog zavoda ili ima pravo raspolaganja nad istom, te na osnovu vjerodostojne dokumentacije izvršiti procjenu fer vrijednosti iste kako bi imovina bila istinito i fer iskazana u poslovnim knjigama,

Osigurati knjigovodstveno evidentiranje uslovnih obaveza i potraživanja na vanbilansnoj evidenciji u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Federalnog zavoda,

Osigurati vršenje popisa imovine i obaveza i izradu Izvještaja o popisu imovine i obaveza Federalnog zavoda na dan 31.12. iz kojih će se nedvosmisleno moći zaključiti da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH,

Poduzeti aktivnosti kako bi se faze implementiranja projekta izgradnje jedinstvenog Informacionog sistema vršile u okviru planiranih aktivnosti, rokova i finansijskih sredstava u svrhu obezbijeđenja ostvarivanja prava iz oblasti penzijskog osiguranja pod jednakim uslovima.

U saradnji sa Poreznom upravom iznaći adekvatna rješenja kako bi podaci iz obrasca „MIP 1023“, koji se preuzimaju sa JIS servera Porezne uprave, bili iskontrolisani i ažurirani u matične evidencije Federalnog zavoda MIO/PIO, u svrhu obezbijeđenja podataka o uplaćenim doprinosima koji se koriste u procesu uvođenja u pravo na penziju, a kako bi se izbjegli dodatni poslovi i troškovi uvođenja u pravo kao i moguće pravne posljedice proizašle iz kašnjenja.

Izvršiti dopunu u matičnih podataka aktivnih osiguranika i penzionera za nedostajući JMBG, kao bitan podatak identificiranja u razmjeni podataka sa drugim sistemima (Porezna uprava FBiH, Zavodi zdravstvenog osiguranja, FM rada i socijalne zaštite, R Hrvatska), kako bi se omogućilo jednoznačno povezivanje podataka i spriječile greške,

Izvršiti analizu ažurnosti evidencija „M4“ prijave i u okviru ovlasti i u razumnom roku preduzeti aktivnosti za osiguranje nedostajućih podataka kao i ažuriranje evidencija.

**IV. PRILOG
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**

Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta za 2013. godinu

Naziv institucije: Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje

Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-2)	Procenat 4/2x100
		u predhodnoj godini	u tekućoj godini		
1	2	3	4	5	6
A.PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	1.483.859.697	1.472.013.824	1.486.122.779	2.263.082	100
1.Porez na dobit pojedinca i preduzeća					
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate)					
Porezi na dobit preduzeća					
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org. i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća					
2.Doprinosi za socijalnu zaštitu	1.483.859.697	1.472.013.824	1.486.122.779	2.263.082	100
3.Porezi na plaću i radnu snagu					
4.Porez na imovinu					
5.Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze na osnovu poreza na promet dobara i usluga)					
Porezi na prodaju dobara i usluga, ukupni promet ili dodanu vrijednost					
Porezi na promet posebnih usluga					
Porezi na upotrebu dobara ili na dozvole za korištenje dobara ili za izvođenje aktivnosti					
Ostali porezi na promet proizvoda i usluga (zaostale obaveze)					
6.Porez na dohodak					
7.Prihodi od indirektnih poreza					
8.Ostali porezi					
B.NEPOREZNI PRIHODI (9+10+11)	4.913.000	4.433.460	3.931.910	981.089	80
9.Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	4.508.000	4.049.430	3.537.811	970.189	78
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	420.000	76.867	403.528	16.472	96
Ostali prihodi od imovine	4.088.000	3.967.324	3.134.274	953.726	77
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika		5.239		10	
Prihodi od privatizacije					
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju					
10.Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga	405.000	384.030	394.099	10.901	97
Administrativne takse					
Sudske takse					
Komunalne naknade i takse					
Ostale budžetske naknade i takse					
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima					
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti	405.000	384.030	394.099	10.901	97

prihodi)						
Neplanirane uplate –prihodi						
11.Novčane kazne (neporeske prirode)						
C. KAPITALNI PRIMICI (12)	46.614.900			12.680	46.602.220	0,03
12.Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	46.614.900			12.680	46.602.220	0,03
Primici od prodaje stalnih sredstava	46.614.900			12.680	46.602.220	0,03
Primici od prodaje federalnih robnih rezervi						
Ostali kapitalni primici						
D.TRANSFERI I DONACIJE (13+14+15+16+17)	215.117.523	210.227.190	220.644.896	5.527.373	103	
13.Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija						
Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija						
14.Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	215.117.523	210.227.190	220.644.896	5.527.373	103	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	215.117.523	210.227.190	220.644.896	5.527.373	103	
15.Donacije						
Donacije						
16.Prihodi po osnovu zaostalih obaveza						
17.Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija						
Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija						
Primljeni kapitalni od ostalih nivoa vlasti						
Primljeni kapitalni transferi od nevladinih izvora						
E. PRIMLJENE OTPLATE DANIH ZAJMOVA I POVRATA UČEŠĆA U KAPITALU (18)						
18.Primici od finansijske imovine						
Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlade						
Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama						
Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima						
Povrat od učešća u dionicama javnih preduzeća						
Povrat od učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima						
Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja						
Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo						
I. PRIHODI I PRIMICI (A+B+C+D+E)	1.750.505.120	1.686.674.474	1.710.712.266	39.792.854	98	

F. TEKUĆI RASHODI (1+2+3+4+5)	1.759.809.423	1.732.654.583	1.724.570.112	34.239.311	98
1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	23.437.760	24.793.904	23.115.727	322.033	99
Bruto plaće i naknade	19.965.760	19.644.525	19.908.886	56.874	100
Naknade troškova zaposlenih	3.472.000	5.149.379	3.206.841	265.159	92
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	2.106.240	2.065.351	2.098.759	7.481	100
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	15.380.310	14.110.621	13.580.632	1.799.678	88
Putni troškovi	174.500	141.343	133.815	40.685	77
Izdaci za energiju	713.000	602.007	656.048	56.952	92
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	8.968.840	8.935.631	8.282.276	686.564	92
Nabavka materijala i sitnog inventara	574.000	396.389	438.724	135.276	76

Izdaci za usluge prevoza i goriva	138.000	104.172	94.123	43.877	68
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	94.000	63.127	86.597	7.403	92
Izdaci za tekuće održavanje	590.000	153.717	466.482	123.518	79
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	595.500	512.215	311.757	283.743	52
Ugovorene i druge posebne usluge	3.532.470	3.202.020	3.110.810	421.660	88
4. Tekući transferi	1.718.885.113	1.691.684.707	1.685.774.994	33.110.119	98
Tekući transferi drugim nivoima vlasti					
Tekući transferi pojedincima	1.718.445.113	1.691.621.567	1.685.324.338	33.120.775	98
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	440.000	63.140	450.656	10.656	102
Subvencije javnim preduzećima					
Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima					
Subvencije finansijskim institucijama					
Tekući transferi u inostranstvo					
Drugi tekući transferi					
5. Izdaci za kamate i ostale naknade					
Kamate na pozajmice primljene kroz državu					
Izdaci za inostrane kamate					
Kamate na domaće pozamlijivanje					
Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama					
G. KAPITALNI IZDACI (6+7)	2.650.000	1.395.189	584.761	2.065.239	22
6. Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.650.000	1.395.189	584.761	2.065.239	22
Nabavka šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada					
Nabavka građevina		451.338	135.142		
Nabavka opreme		943.851	449.619		
Nabavka ostalih stalnih sredstava					
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava					
Rekonstrukcija i investiciono održavanje					
7. Kapitalni transferi					
Kapitalni transferi drugim nivoima vlade					
Kapitalni transferi pojedincima i neprofitnim organizacijama					
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
Kapitalni transferi javnim preduzećima					
Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
Kapitalni transferi u inostranstvo					
H. OSTALE ISPLATE (8)					
8. Izdaci za finansijsku imovinu					
Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
Pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
Pozajmljivanje javnim preduzećima					
Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					

Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
Ostala domaća pozajmljivanja					
Pozajmljivanja u inostranstvo					
9. Tekuća rezerva					
II. RASHODI PO EKONOMSKIM KATEGORIJAMA (F+G+H)	1.762.459.423	1.734.049.772	1.725.154.873	37.304.550	98

VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA		47.375.298	14.442.608		
Višak rashoda pokriva se:					
a) iz kredita					
b) iz viška prihoda prošlih godina					
c) ostalo					
I. PRIMLJENI KREDITI I ZAJMOVI (10+11)					
10. Primici od dugoročnog zaduživanja					
Zajmovi primljeni kroz državu					
Primici od inostranog zaduživanja					
Primici od domaćeg zaduživanja					
11. Primici od kratkoročnog zaduživanja					
Zajmovi primljeni kroz državu					
Primici od inostranog zaduživanja					
Primici od domaćeg zaduživanja					
J. OTPLATE PRIMLJENIH ZAJMOVA I KREDITA					
12. Izdaci za otplate dugova					
Otplate dugova primljenih kroz državu					
Spoljne otplate					
Otplate domaćeg pozajmljivanja					
Otplate unutarnjeg duga					
Otplate duga po izdatim garancijama					
III. FINANSIRANJE (I - J)					

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2013.godinu odobrilo dana 26.02.2014.godine

Direktor

Zijad Krnjić

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine

Naziv institucije:**Federalni zavod za mirovinasko/penzijsko i invalidsko osiguranje**

Opis	31.12.2012	31.12.2013	Procenat (3/2)
1	2	3	4
A) Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	307.312.746	262.068.145	85
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	83.281.339	69.310.747	83
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	210.497.932	179.223.923	85
4.Kratkoročni plasmani	13.533.475	13.533.475	100
5.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
6.Zalihe materijala i robe			
7.Zalihe sitnog inventara			
8.Kratkoročna razgraničenja			
B) Stalna sredstva (11+14+17+18)	102.287.860	99.766.560	98
9.Stalna sredstva	117.908.029	115.973.278	98
10.Ispravka vrijednosti	16.243.693	17.330.547	107
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	101.664.336	98.642.731	97
12.Dugoročni plasmani	623.524	1.123.829	180
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	623.524	1.123.829	180
15.Vrijednosni papiri			
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)			
18.Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA:	409.600.606	361.834.705	88

C) Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	356.588.018	326.286.329	92
19.Kratkoročne tekuće obaveze	2.620.467	3.371.767	129
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi	7.003	7.003	100
22.Obaveze prema djelatnicima	142.413.353	142.479.998	100
23.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24.Kratkoročna razgraničenja	211.547.195	180.427.561	85
D) Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)			
25.Dugoročni krediti i zajmovi			
26.Ostale dugoročne obaveze			
27.Dugoročna razgraničenja			
E) Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	53.012.588	35.548.376	67
28.Izvori stalnih sredstava	84.099.561	82.611.793	98
29.Ostali izvori sredstava	17.721.978	16.030.938	90
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32.Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	48.808.951	63.094.355	129
UKUPNO PASIVA:	409.600.606	361.834.705	88

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2013.godine odobrilo dana 26.02.2014.godine

Direktor

Zijad Krnjić